Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

23. juuli 2025*

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika – Piiravad meetmed seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega – Rahaliste vahendite külmutamine – Nende isikute, üksuste ja asutuste loetelu, kelle suhtes kohaldatakse rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamist – Hageja nime jätmine loetellu – Otsuse 2014/145/ÜVJP artikli 2 lõike 1 punkt g – Hindamisviga – Kaitseõigused – Proportsionaalsus

Kohtuasjas T-1095/23,

OT, esindajad: *avocats* J.-P. Hordies ja P. Blanchetier,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: V. Piessevaux ja M.-C. Cadilhac,

kostja,

ÜLDKOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: koja president R. Mastroianni, kohtunikud M. Brkan (ettekandja), I. Gâlea, T. Tóth ja S. L. Kalėda,

kohtusekretär: ametnik P. Núñez Ruiz,

arvestades menetluse kirjalikku osa, eelkõige:

– hagiavaldust, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 21. novembril 2023,

– 28. veebruari 2024. aasta otsust, millega rahuldati hageja anonüümsuse taotlus,

– muutmisavaldust, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 18. mail 2024,

arvestades 26. märtsi 2025. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

kohtuotsuse

1 ELTL artikli 263 alusel esitatud hagis palub hageja OT tühistada esiteks nõukogu 13. septembri 2023. aasta otsuse (ÜVJP) 2023/1767, millega muudetakse otsust 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT 2023, L 226 I, lk 104), ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta rakendusmääruse (EL) 2023/1765, millega rakendatakse määrust (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT 2023, L 226, lk 3) (edaspidi koos „2023. aasta septembri aktid“), ning teiseks nõukogu 12. märtsi 2024. aasta otsuse (ÜVJP) 2024/847, millega muudetakse otsust 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L, 2024/847), ja nõukogu 12. märtsi 2024. aasta rakendusmääruse (EL) 2024/849, millega rakendatakse määrust (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L, 2024/849) (edaspidi koos „2024. aasta märtsi aktid“), osas, milles nende aktidega (edaspidi „vaidlustatud aktid“) jäetakse tema nimi nende aktide lisas esitatud loeteludesse.

I. Vaidluse taust

2 Hageja on Küprose kodanik.

3 Käesolev kohtuasi puudutab piiravaid meetmeid, mille Euroopa Liit on kehtestanud seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega.

4 Pärast seda, kui Venemaa Föderatsioon annekteeris Krimmi, võttis Euroopa Liidu Nõukogu 17. märtsil 2014 ELL artikli 29 alusel vastu otsuse 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT 2014, L 78, lk 16).

5 Samal kuupäeval võttis nõukogu ELTL artikli 215 lõike 2 alusel vastu määruse (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT 2014, L 78, lk 6).

6 Arvestades olukorra tõsidust Ukrainas, võttis nõukogu 25. veebruaril 2022 vastu esiteks otsuse (ÜVJP) 2022/329, millega muudetakse otsust 2014/145 (ELT 2022, L 50, lk 1), ning teiseks määruse (EL) 2022/330, millega muudetakse määrust nr 269/2014 (ELT 2022, L 51, lk 1), selleks et muuta muu hulgas kriteeriume, mille alusel võivad kõnealused piiravad meetmed olla suunatud füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele.

7 Otsuse 2014/145, mida on muudetud otsusega 2022/329, artikli 2 lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad järgmistele isikutele või on nende omandis, valduses või kontrolli all:

[…]

d) füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused, kes annavad materiaalset või rahalist toetust Krimmi annekteerimise või Ukraina destabiliseerimise eest vastutavatele Venemaa otsustusõiguslikele isikutele või saavad nende tegevusest kasu;

[…]

g) juhtivad ettevõtjad või juriidilised isikud, üksused või asutused, kes on seotud majandussektoritega, mis on suur sissetulekuallikas Krimmi annekteerimise ja Ukraina destabiliseerimise eest vastutava Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks,

[…]

2. Rahalisi vahendeid ega majandusressursse ei anta otse ega kaudselt lisas loetletud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste käsutusse ega nende toetamiseks.“

8 Rahaliste vahendite külmutamise kord on määratletud muudetud otsuse 2014/145 artikli 2 järgnevates lõigetes.

9 Määrus nr 269/2014, mida on muudetud määrusega 2022/330, nägi ette rahaliste vahendite külmutamise meetmete võtmise ja määras kindlaks rahaliste vahendite külmutamise tingimused sõnastuses, mis on sisuliselt identne muudetud otsuse 2014/145 sõnastusega. Nimelt kordavad selle määruse artikli 3 lõike 1 punktid a–d sisuliselt nimetatud otsuse artikli 2 lõike 1 punkte a–d.

10 Nõukogu 15. märtsi 2022. aasta otsusega (ÜVJP) 2022/429, millega muudetakse otsust 2014/145 (ELT 2022, L 87I, lk 44), ja nõukogu 15. märtsi 2022. aasta rakendusmäärusega (EL) 2022/427, millega rakendatakse määrust nr 269/2014 (ELT 2022, L 87I, lk 1) (edaspidi „esialgsed aktid“), kanti hageja nimi otsusele 2014/145 ja kõnealusele määrusele lisatud loeteludesse (edaspidi „vaidlusalused loetelud“).

11 Nõukogu edastas 13. aprillil 2022 hagejale toimiku WK 3073/2022 INIT.

12 Nõukogu 14. septembri 2022. aasta otsusega (ÜVJP) 2022/1530, millega muudetakse otsust 2014/145 (ELT 2022, L 239, lk 149), ja nõukogu 13. märtsi 2023. aasta otsusega (ÜVJP) 2023/572, millega muudetakse otsust 2014/145 (ELT 2023, L 75 I, lk 134), ning nõukogu 14. septembri 2022. aasta rakendusmäärusega (EL) 2022/1529, millega rakendatakse määrust nr 269/2014 (ELT 2022, L 239, lk 1), ja nõukogu 13. märtsi 2023. aasta rakendusmäärusega (EL) 2023/571, millega rakendatakse määrust nr 269/2014 (ELT 2023, L 75 I, lk 1), jättis nõukogu hageja nime vaidlusalustesse loeteludesse.

13 Nõukogu edastas 22. detsembri 2022. aasta kirjaga hagejale toimiku WK 17621/2022 INIT.

14 Hageja esitas 9. mai 2023. aasta kirjas nõukogule läbivaatamise taotluse.

15 Nõukogu võttis 5. juunil 2023 vastu otsuse (ÜVJP) 2023/1094, millega muudetakse otsust 2014/145 (ELT 2023, L 146, lk 20), ning määruse (EL) 2023/1089, millega muudetakse määrust nr 269/2014 (ELT 2023, L 146, lk 1).

16 Otsusega 2023/1094 muudeti nende isikute loetellu kandmise kriteeriume, kelle rahalised vahendid külmutatakse. Otsuse 2014/145 artikli 2 lõike 1 punkt g asendati järgmisega:

„g) Venemaal tegutsevad juhtivad ettevõtjad ja nende vahetud pereliikmed või muud füüsilised isikud, kes saavad nende tegevusest kasu, või ettevõtjad, juriidilised isikud, üksused või asutused, kes on seotud majandussektoritega, mis on oluline tuluallikas Krimmi annekteerimise ja Ukraina destabiliseerimise eest vastutava Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks […]“.

17 Samamoodi muudeti määrusega 2023/1089 määrust nr 269/2014.

18 Nõukogu teatas 19. juuni 2023. aasta kirjas hagejale, et ta kavatseb jätta tema nime muudetud põhjenduste alusel vaidlusalustesse loeteludesse.

19 Hageja esitas 29. juuni 2023. aasta kirjas nõukogule uue läbivaatamistaotluse.

20 Hageja esitas 5. juuli 2023. aasta kirjas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) alusel taotluse tutvuda nõukogu toimikuga, et talle edastataks dokumendid, mis võimaldavad kindlaks teha liikmesriigid, kelle algatusel tehti ettepanek kanda tema nimi vaidlusalustesse loeteludesse.

21 Nõukogu edastas 10. juuli 2023. aasta kirjaga hagejale 20. aprilli 2023. aasta toimiku WK 5142/2023 INIT, mis sisaldas teavet Venemaa ärikeskkonna ja majanduse kohta.

22 Nõukogu edastas 18. augusti 2023. aasta kirjaga hagejale 14. augusti 2023. aasta toimiku WK 10555/2023 INIT ning 16. augusti 2023. aasta toimiku WK 5142/2023 ADD 1, mis sisaldas lisateavet Venemaa ärikeskkonna ja majanduse kohta.

23 Vastuseks määruse nr 1049/2001 alusel esitatud toimikuga tutvumise taotlusele avaldas nõukogu 28. augusti 2023. aasta kirjas hagejale teatavad dokumendid ja märkis, et muude dokumentide avaldamine ei ole isikuandmete ja rahvusvaheliste suhete kaitse tõttu mõeldav, eelkõige mis puudutab 9. augusti 2023. aasta toimikut WK 10524/2023 ja 10. augusti 2023. aasta toimikut WK 10524/2023 REV 1.

24 Hageja esitas 29. augusti 2023. aasta kirjas uue läbivaatamistaotluse, milles ta palus esitada ka toimik WK 10524/23 REV1, mida on mainitud nõukogu 18. augusti 2023. aasta kirjas, kuid mida ei olnud kirjale lisatud.

25 Hageja esitas 1. septembri 2023. aasta kirjas määruse nr 1049/2001 alusel dokumentidega tutvumise kordustaotluse.

26 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmisega jäeti hageja nimi vaidlusalustesse loeteludesse järgmistel põhjendustel:

„[Hageja] on suuraktsionär Alfa Groupis, mis hõlmab Alfa Bank'i, mis on üks suuremaid Venemaa maksumaksjaid. Teda peetakse üheks mõjukaimaks isikuks Venemaal. Tal on selged sidemed Venemaa presidendiga. Vastutasuks selle eest, et Alfa Group on olnud lojaalne Venemaa võimudele, andis Venemaa Föderatsiooni president Vladimir Putin poliitilist abi Alfa Groupi välisinvesteeringute kavadele.

Kindlustusettevõtja AlfaStrakhovanie, Alfa Group Consortiumi tütarettevõtja, pakub kindlustust Venemaa Föderatsiooni Rahvuskaardi (Rosgvardia) Föderaalse Ameti, mille üksused tegutsevad Venemaa kontrolli all olevates Ukraina okupeeritud piirkondades, sõidukitele ning Venemaa Föderatsiooni presidendi Putini ihukaitseks ettenähtud sõidukitele. Lisaks teeb Alfa Group Consortiumi teine tütarettevõtja X5 Retail Group koostööd JSC Voentorgiga, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid ja kes pakub toitlustus- ja pesuteenuseid ning sõjaväe vormiriietust Venemaa Föderatsiooni relvajõududele ja kelle tütarettevõtja müüb T-särke sõjalise sümboliga „Z“, mida on kasutanud Venemaa propagandistid, et propageerida Venemaa Ukraina-vastast agressioonisõda. Seetõttu annab [hageja] aktiivselt materiaalset või rahalist toetust Krimmi annekteerimise või Ukraina destabiliseerimise eest vastutavatele Venemaa otsustusõiguslikele isikutele ning saab nende tegevusest kasu. Ta on ka Venemaal tegutsev juhtiv äritegelane, kes on seotud majandussektoritega, mis on Krimmi annekteerimise ja Ukraina destabiliseerimise eest vastutava Venemaa Föderatsiooni valitsuse oluline tuluallikas.“

27 Nõukogu teavitas 15. septembri 2023. aasta kirjas hagejat tema nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmisest ja vastas tema läbivaatamistaotlustele.

28 Vastuseks hageja kordustaotlusele avaldas nõukogu 23. oktoobri 2023. aasta kirjaga talle teatavad dokumendid ja märkis, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmanda taande ja artikli 4 lõike 1 punkti b alusel keeldutakse võimaldamast tutvuda muude dokumentidega, eelkõige toimikutega WK 10524/2023 ja WK 10524/2023 REV 1.

29 Nõukogu edastas 26. oktoobri 2023. aasta kirjaga hagejale toimiku WK 10524/2023 REV 1.

30 Eespool punktis 10 mainitud 15. märtsi 2022. aasta aktide ja eespool punktis 12 mainitud 14. septembri 2022. aasta aktide peale esitati tühistamishagi, mis jäeti 15. novembri 2023. aasta kohtuotsusega OT *vs.* nõukogu (T-193/22, EU:T:2023:716) rahuldamata.

II. Hagi esitamisele järgnenud faktilised asjaolud

31 Nõukogu teavitas 8. veebruari 2024. aasta kirjas hagejat oma kavatsusest jätta tema nimi vaidlusalustesse loeteludesse ning edastas talle 29. jaanuari 2024. aasta toimiku WK 1303/2024 INIT ja 29. jaanuari 2024. aasta toimiku WK 5142/2023 ADD 2, mis sisaldas lisateavet Venemaa ärikeskkonna ja majanduse kohta.

32 Hageja palus 18. veebruari 2024. aasta kirjas nõukogul tema nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmine uuesti läbi vaadata.

33 Nõukogu tuletas 21. veebruari 2024. aasta kirjas hagejale meelde, et ta kavatseb jätta tema nime vaidlusalustesse loeteludesse.

34 Hageja palus 27. veebruari 2024. aasta kirjas nõukogul tema nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmine uuesti läbi vaadata.

35 2024. aasta märtsi aktidega jäeti hageja nimi vaidlusalustesse loeteludesse järgmistel põhjustel:

„[Hageja] on üks Alfa Group Consortiumi suuraktsionäre. Teda peetakse üheks mõjukaimaks isikuks Venemaal. Vastutasuks selle eest, et Alfa Group on olnud lojaalne Venemaa võimudele, andis Venemaa Föderatsiooni president Vladimir Putin poliitilist abi Alfa Groupi välisinvesteeringute kavadele.

Kindlustusettevõtja AlfaStrakhovanie, Alfa Group Consortiumi tütarettevõtja, pakub kindlustust Venemaa Föderatsiooni Rahvuskaardi (Rosgvardia) Föderaalse Ameti (mille üksused tegutsevad Venemaa kontrolli all olevates Ukraina okupeeritud piirkondades) sõidukitele ning Venemaa Föderatsiooni presidendi Putini ihukaitse sõidukitele.

Kindlustusettevõtja AlfaStrakhovanie on pakkunud kindlustust sellistele ettevõtetele nagu JSC Kalashnikov Concern ja Central Scientific – Research Institute for Precision Machine Engineering (TsNIITochMash), kelle relvi on Vene armee kasutanud laialdaselt Ukrainas, sealhulgas Butšas toime pandud jõhkrates massikuritegudes.

Lisaks teeb Alfa Group Consortiumi teine tütarettevõtja X5 Retail Group koostööd JSC Voentorgiga, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid ja kes pakub toitlustus- ja pesumajateenuseid ning tarnib sõjaväe vormiriietust Venemaa Föderatsiooni relvajõududele ja kelle tütarettevõtja müüb T-särke sõjalise sümboliga „Z“, mida on kasutanud Venemaa propagandistid, et propageerida Venemaa Ukraina-vastast agressioonisõda. Seega on [hageja] andnud aktiivselt materiaalset või rahalist toetust Krimmi annekteerimise või Ukraina destabiliseerimise eest vastutavatele Venemaa otsusetegijatele ning on saanud nende tegevusest kasu.

Seega on ta Venemaal tegutsev juhtiv ettevõtja, kes on seotud majandussektoritega, mis on Krimmi annekteerimise ja Ukraina destabiliseerimise eest vastutava Venemaa Föderatsiooni valitsuse olulised tuluallikad.“

36 Nõukogu teavitas 15. märtsi 2024. aasta kirjas hagejat, et tema nimi jäetakse vaidlusalustesse loeteludesse ja vastas tema läbivaatamise taotlustele.

37 Pärast 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsuse Aven *vs.* nõukogu (T-301/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:214) ja 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsuse Fridman *vs.* nõukogu (T-304/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:215) kuulutamist esitas hageja 10. aprilli 2024. aasta kirjaga läbivaatamise taotluse.

38 Eespool punktis 12 nimetatud 13. märtsi 2023. aasta aktide peale esitati tühistamishagi, mis jäeti 11. septembri 2024. aasta kohtuotsusega OT *vs.* nõukogu (T-286/23, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:606) rahuldamata.

III. Poolte nõuded

39 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud aktid teda puudutavas osas;

– kohustada nõukogu kustutama tema nimi vaidlusalustest loeteludest;

– mõista kohtukulud välja nõukogult.

40 Nõukogu palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

IV. Õiguslik analüüs

A. Üldkohtu pädevus lahendada hageja teine nõue

41 Hageja palub oma teises nõudes Üldkohtul kohustada nõukogu kustutama tema nimi vaidlusalustest loeteludest. Seega palub ta selles nõudes sisuliselt, et Üldkohus teeks nõukogule ettekirjutuse.

42 Siinkohal piisab kui meenutada, et Üldkohtul puudub pädevus teha ELTL artiklil 263 põhineva õiguspärasuse kontrolli raames ettekirjutusi liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele (vt 26. oktoobri 1995. aasta kohtumäärus Pevasa ja Inpesca *vs.* komisjon, C-199/94 P ja C-200/94 P, EU:C:1995:360, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka 9. juuni 2021. aasta kohtuotsus Borborudi *vs.* nõukogu, T-580/19, EU:T:2021:330, punkt 34, ei avaldata, ja 8. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Prigozhina *vs.* nõukogu, T-212/22, ei avaldata, EU:T:2023:104, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika), isegi kui need puudutavad tema kohtuotsuste täitmise korda (22. septembri 2016. aasta kohtumäärus Gaki *vs.* komisjon, C-130/16 P, ei avaldata, EU:C:2016:731, punkt 14, ja 19. juuli 2016. aasta kohtumäärus Trajektna luka Split *vs.* komisjon, T-169/16, ei avaldata, EU:T:2016:441, punkt 13).

43 Sellest järeldub, et ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi lahendamisel ei ole Üldkohus isegi juhul, kui tühistatakse aktid, millega võetakse või jäetakse kehtima piiravad meetmed füüsilise isiku, juriidilise isiku, üksuse või asutuse suhtes, pädev tegema ettekirjutust selle füüsilise isiku, juriidilise isiku, üksuse või asutuse nime vaidlusalustest loeteludest kustutamiseks.

44 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et teine nõue tuleb pädevuse puudumise tõttu rahuldamata jätta.

B. Sisulised küsimused

45 Hageja põhjendab oma hagi kolme väitega, millest esimese kohaselt on tehtud hindamisviga, teise kohaselt on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet ning kolmanda kohaselt on rikutud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele.

46 Üldkohus peab otstarbekaks analüüsida kõigepealt kolmandat väidet, mille kohaselt on rikutud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, seejärel esimest väidet, et on tehtud hindamisviga, ning lõpuks teist väidet, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet.

1. Kolmas väide, et on rikutud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele

47 Kõigepealt tuleb analüüsida hageja argumente 2023. aasta septembri aktide kohta ja seejärel neid argumente, mis puudutavad 2024. aasta märtsi akte.

a) 2023. aasta septembri aktid

48 Hageja leiab, et tema kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtumenetlusele on rikutud, kuna nõukogu ei edastanud talle teatavaid tõendeid, kuigi neid taotleti dokumentidega tutvumise taotluse raames.

49 Lisaks heidab hageja nõukogule ette, et viimane ei võtnud arvesse tema läbivaatamistaotlustes esitatud argumente, ei individualiseerinud vastuseid nendele taotlustele, ei edastanud talle kindlate tõendite toimikut, vaid üksnes puuduliku toimiku, ning keeldus tema ärakuulamisest.

50 Hageja väidab, et nõukogu jättis tähelepanuta asjaolu, et esitatud tõendid ei olnud piisavad, et kinnitada tema suhtes kasutatud põhjendusi, mis õigustavad tema nime jätmist vaidlusalustesse loeteludesse.

51 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu.

52 Selle kohta tuleb esimesena meenutada, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 41 lõike 2 punktis a ette nähtud õigus olla ära kuulatud, mis on kaitseõiguste järgimise lahutamatu osa, tagab igale isikule võimaluse teha haldusmenetluses enne tema huve kahjustada võiva otsuse tegemist tõhusalt ja tegelikult teatavaks oma seisukoht (27. juuli 2022. aasta kohtuotsus RT France *vs.* nõukogu, T-125/22, EU:T:2022:483, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:T:2023:716, punkt 79).

53 Samuti tuleb meenutada, et aktide puhul, millega säilitatakse sellise isiku või üksuse nimi, kes on juba kantud piiravaid meetmeid kehtestavatesse loeteludesse, ei ole üllatusmoment nende meetmete tõhususe tagamiseks enam vajalik, mistõttu peab selliste aktide vastuvõtmisele üldjuhul eelnema süüstavatest tõenditest teavitamine ning asjaomasele isikule või üksusele antud võimalus olla ära kuulatud (vt selle kohta 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* People’s Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 62; 1. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus Makhlouf *vs.* nõukogu, C-157/19 P, ei avaldata, EU:C:2020:777, punkt 44, ja 18. mai 2022. aasta kohtuotsus Foz *vs.* nõukogu, T-296/20, EU:T:2022:298, punkt 66, ei avaldata).

54 Lisaks hõlmab kaitseõiguste tagamine ka õigust tutvuda toimikuga, võttes arvesse konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huve, mis on sätestatud harta artikli 41 lõike 2 punktis b (vt selle kohta 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 99, ja 12. juuni 2024. aasta kohtuotsus Shammout *vs.* nõukogu, T-649/22, ei avaldata, EU:T:2024:376, punkt 36).

55 Euroopa Kohus on sellega seoses rõhutanud, et süüstavatest asjaoludest teatamise nõudega ja enne selliste aktide vastuvõtmist, millega jäetakse isiku või üksuse nimi nende isikute või üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, märkuste esitamise õigusega võimaldatav kaitse on kaitseõiguste osas põhjapaneva tähtsusega. Seda enam, et neil piiravatel meetmetel on oluline mõju puudutatud isikute ja rühmituste õigustele ja vabadustele (21. detsembri 2011. aasta

kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 64, ja 18. mai 2022. aasta kohtuotsus Foz *vs.* nõukogu, T-296/20, EU:T:2022:298, punkt 67, ei avaldata).

56 Selle reegli – mille kohaselt huve kahjustava otsuse adressaadile tuleb enne selle otsuse tegemist anda võimalus oma märkused esitada – eesmärk on nimelt see, et pädev asutus saaks nõuetekohaselt arvesse võtta kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid. Selleks et tagada asjaomase adressaadi tõhus kaitse, on nimetatud reegli eesmärk eelkõige see, et see isik saaks parandada mõne vea või teha teatavaks oma olukorraga seotud asjaolud, mis mõjutavad seda, kas otsus tehakse või mitte või kas otsuse sisu on nii- või teistsugune (21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 65, ja 24. novembri 2021. aasta kohtuotsus Aman Dimashq *vs.* nõukogu, T-259/19, EU:T:2021:821, punkt 69).

57 Käsitletavas asjas tuleb märkida, et 2023. aasta septembri aktide loetellu kandmise põhjendusi muudeti osaliselt võrreldes varasemate aktide põhjendustega, jättes samas alles põhjenduse, et hageja on konsortsiumi Alfa Group „üks suuraktsionäre", mis vastab sisuliselt esialgsete aktide põhjendustes või eespool punktis 12 nimetatud 13. märtsi 2023. aasta aktides sisalduvale „suuraktsionärile". Nimelt kohaldas nõukogu 2023. aasta septembri aktides hageja suhtes otsuse 2014/145, mida on muudetud otsusega 2023/1094, artikli 2 lõike 1 punkti g sätteid, st sätteid, mis käsitlevad „Venemaal tegutsevaid juhtivaid ettevõtjaid" (edaspidi „muudetud kriteeriumi g esimene osa"), ja sätteid, mis käsitlevad „ettevõtjaid, kes on seotud majandussektoritega, mis on oluline tuluallikas Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks" (edaspidi „muudetud kriteeriumi g kolmas osa").

58 Tuleb tõdeda, et nõukogu teavitas 19. juuni 2023. aasta kirjas hagejat oma kavatsusest jätta tema nimi muudetud põhjenduste eelnõu alusel vaidlusalustesse loeteludesse. Seejärel kinnitas nõukogu 18. augusti 2023. aasta kirjas hagejale oma kavatsust jätta tema nimi muudetud põhjenduste eelnõu alusel vaidlusalustesse loeteludesse. Viimati nimetatud kirjas teatas nõukogu hagejale, et edastab talle 10. augusti 2023. aasta toimiku WK 10524/2023 REV 1, toimiku WK 10555/2023 INIT, mis sisaldab teavet tema isikliku olukorra kohta, ning toimiku WK 5142/23 ADD 1, mis sisaldab lisateavet Venemaa ärikeskkonna ja majanduse kohta.

59 Hageja teatas piiravate meetmete läbivaatamise eest vastutavale nõukogu välissuhete talitusele 29. augustil 2023 saadetud kirjas, et toimikut WK 10524/2023 REV 1 ei ole talle edastatud, ning palus, et see edastataks talle võimalikult kiiresti.

60 Arvestades eelkõige kohtuistungil antud vastuseid, tuleb märkida, et nõukogu ei ole tõendanud, et toimik WK 10524/2023 REV 1 edastati hagejale enne 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmist. Seega tuleb toimiku materjale arvestades järeldada, et see toimik edastati hagejale alles 26. oktoobril 2023 ehk rohkem kui kuu aega pärast kõnealuste aktide vastuvõtmist.

61 Seega, kuna nõukogu ei edastanud hagejale toimikut WK 10524/2023 REV 1 enne 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmist, rikkus ta hageja kaitseõigusi, eelkõige tema õigust olla ära kuulatud ja õigust tutvuda toimikuga, mis on tagatud harta artikli 41 lõike 2 punktidega a ja b.

62 Tuleb siiski meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kaitseõiguste rikkumine toob kaasa vaidlustatud akti tühistamise vaid juhul, kui menetlus oleks võinud ilma selle rikkumiseta viia teistsuguse tulemuseni, mida peab tõendama isik, kes sellisele rikkumisele tugineb (vt selle kohta 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus Vnesheconombank *vs.* nõukogu, C-731/18 P, ei avaldata, EU:C:2020:500, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

63 Käesoleval juhul tuleb märkida, et hageja ei selgitanud hagiavalduses ja repliigis põhjusi, miks juhul, kui toimik WK 10524/2023 REV 1 oleks talle edastatud enne 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmist, oleks tema suhtes meetmete läbivaatamise menetlus võinud viia teistsuguse tulemuseni. Nimelt ei puuduta hageja argumendid konkreetselt tagajärgi, mis kaasnevad selle toimiku edastamata jätmisega tema suhtes toimuva meetmete läbivaatamise menetluse käigus, vaid nendega vaidlustatakse sisuliselt nõukogu talituse 23. oktoobri 2023. aasta kiri, millega keelduti võimaldamast tutvuda teatavate dokumentidega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmanda taande ja artikli 4 lõike 1 punkti b alusel.

64 Lisaks tuleb meenutada, et nagu nähtub eespool punktidest 54–56, on sellise isiku või üksuse, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, toimikuga tutvumise õiguse eesmärk võimaldada isikul või üksusel esitada märkusi tema vastu kasutatud asjaolude kohta. Sellest tuleneb, et selline õigus on rangelt piiratud isiku või üksusega, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, et tagada tema kaitse tema suhtes võetud meetmete läbivaatamise menetluses. Käesolevas asjas heidab hageja nõukogule eelkõige ette, et viimane ei edastanud talle toimikut viitenumbriga WK 10524/2023 INIT, st toimiku WK 10524/2023 REV 1 varasemat versiooni. Selle argumendiga ei saa aga nõustuda, kuna nõukogu ei tuginenud toimikule WK 10524/2023 INIT, et põhjendada hageja nime jätmist vaidlusalustesse loeteludesse 2023. aasta septembris.

65 Nimelt tugines nõukogu selleks, et põhjendada hageja nime jätmist vaidlusalustesse loeteludesse 2023. aasta septembris, eelkõige 12. märtsi 2022. aasta toimikule WK 3073/2022 INIT ja 14. detsembri 2022. aasta toimikule WK 17621/2022 INIT, mis edastati hagejale pärast eespool punktis 10 nimetatud 15. märtsi 2022. aasta aktide vastuvõtmist, ning läbivaatamismenetluses, mille tulemusel võeti vastu eespool punktis 12 nimetatud 13. märtsi 2023. aasta aktid. Samuti tugines ta 14. augusti 2023. aasta toimikule WK 10555/2023 INIT ja toimikule WK 10524/2023 REV 1. On tõsi, et kuigi viimati nimetatud toimik edastati hagejale alles pärast 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmist, tuleb siiski tõdeda, et hageja ei ole oma menetlusdokumentides selgitanud, miks ei saanud välistada, et läbivaatamismenetluse tulemus oleks võinud olla teistsugune, kui toimik oleks talle edastatud enne viimati nimetatud aktide vastuvõtmist. Kui hagejale kohtuistungil selle kohta küsimusi esitati, piirdus ta sellega, et väitis abstraktselt, et ta oleks saanud esitada seisukohti kõnealuses toimikus sisalduvate dokumentide kohta, selgitamata, kuidas nende seisukohtade arvessevõtmine oleks võinud viia teistsuguse tulemuseni.

66 Järelikult tuleb eespool punktis 62 viidatud kohtupraktikat arvestades asuda seisukohale, et toimikuga tutvumise õiguse ja õiguse olla ära kuulatud rikkumine ei too kaasa 2023. aasta septembri aktide tühistamist.

67 Mis puudutab hageja argumente keeldumise kohta edastada talle teatavaid dokumente, mis puudutavad tema nime kandmist ja jätmist vaidlusalustesse loeteludesse, eelkõige teavet liikmesriikide kohta, kes tegid ettepaneku võtta tema suhtes piiravaid meetmeid, mille nõukogu talitus, kes vastutab üldsuse juurdepääsu eest dokumentidele, saatis talle määruse nr 1049/2001 alusel, siis tuleb teha vahet ühelt poolt määruses nr 1049/2001 ette nähtud normidel, mis käsitlevad üldsuse õigust tutvuda institutsioonide valduses olevate dokumentidega, ja teiselt poolt harta artikli 41 lõikes 2 sätestatud kaitseõiguste tagamisel, mis kätkeb õigust olla ära kuulatud ja

õigust tutvuda toimikuga, võttes samal ajal arvesse konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huve. Määruse nr 1049/2001 alusel erinevad üldsuse juurdepääsuõiguse institutsioonide dokumentidele adressaadid ja selle eesmärgid nimelt oluliselt toimikuga tutvumise õiguse adressaatidest ja eesmärgist nende piiravate meetmete läbivaatamise menetluses, mida kohaldatakse isikule, kelle suhtes neid meetmeid kohaldatakse.

68 Määruse nr 1049/2001 põhjenduse 1 kohaselt lähtub see määrus ELL artikli 1 teises lõigus väljendatud soovist, mille kohaselt võetakse otsused vastu nii avalikult kui võimalik ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik. Nagu on meenutatud selle määruse teises põhjenduses, on avalikkuse õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega seotud institutsioonide demokraatliku olemusega (vt selle kohta 1. juuli 2008. aasta kohtuotsus Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu, C-39/05 P ja C-52/05 P, EU:C:2008:374, punkt 34). Nende eesmärkide saavutamiseks on nimetatud määruse artikli 2 lõike 1 kohaselt kõigil liidu kodanikel ning kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel, kelle elukoht või registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega. Sellest järeldub, et määruse eesmärk on tagada igaühe juurdepääs avalikele dokumentidele ja see ei piirdu ainult taotleja juurdepääsuga teda puudutavatele dokumentidele (vt selle kohta 26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus Sison *vs.* nõukogu, T-110/03, T-150/03 ja T-405/03, EU:T:2005:143, punkt 50). Nimelt ei pea selle määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt taotleja taotletud dokumentidega tutvumiseks tõendama mis tahes huvi, mistõttu tuleb tema taotlust käsitleda samamoodi nagu mis tahes muu isiku taotlust (6. juuli 2006. aasta kohtuotsus Franchet ja Byk *vs.* komisjon, T-391/03 ja T-70/04, EU:T:2006:190, punkt 82, ja 20. detsembri 2023. aasta kohtuotsus OCU *vs.* SRB, T-496/18, ei avaldata, EU:T:2023:857, punkt 43). Lisaks tuleb meenutada, et taotleja võimalikku erilist huvi teda isiklikult puudutava dokumendiga tutvumiseks ei saa sama määruse artikli 4 lõike 1 punktis a sätestatud kohustuslike erandite kohaldamisel arvesse võtta (26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus Sison *vs.* nõukogu, T-110/03, T-150/03 ja T-405/03, EU:T:2005:143, punkt 52).

69 Järelikult osas, milles hageja soovib vaidlustada asjaolu, et 23. oktoobri 2023. aasta otsusega, mis võeti vastu määruse nr 1049/2001 alusel, keeldus nõukogu alusetult võimaldamast tal tutvuda teatud dokumentidega, piisab, kui märkida, et hageja ei taotle oma nõuetes selle otsuse tühistamist.

70 Teisena tuleb märkida, et liidu õigusnormid, mille alusel hageja suhtes piiravad meetmed võeti, st otsus 2014/145 muudetud redaktsioonis ja määrus nr 269/2014 muudetud redaktsioonis, ei anna huvitatud isikutele õigust ametlikule ärakuulamisele. Samuti ei nähtu harta artikli 41 lõike 2 punktist a, et ametlik ärakuulamine on ainus viis, mis võimaldab asjaomasele isikule kasulikult ja tõhusalt tagada oma õiguse olla ära kuulatud teostamist (vt selle kohta 12. mai 2022. aasta kohtuotsus Boshab *vs.* nõukogu, C-242/21 P, ei avaldata, EU:C:2022:375, punkt 62, ja 9. veebruari 2023. aasta kohtuotsus Boshab *vs.* nõukogu, C-708/21 P, ei avaldata, EU:C:2023:84, punkt 54). Sellest järeldub, et hagejal ei ole alust väita, et suulise ärakuulamise korraldamata jätmine rikkus tema kaitseõigusi.

71 Kolmandana tuleb tagasi lükata ka hageja argument, et nõukogu ei võtnud arvesse hageja esitatud märkusi ega individualiseerinud vastuseid tema taotlustele. Nimelt, lisaks sellele, et nõukogul ei ole kohustust vastata edastatud märkustele ja dokumentidele punkthaaval (vt selle kohta 23. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus People's Mojahedin Organization of Iran *vs.* nõukogu, T-256/07, EU:T:2008:461, punkt 95), ei tõenda asjaolu, et ta ei vastanud kõigile hageja esitatud märkustele ja dokumentidele, et ta ei võtnud neid tema olukorra läbivaatamisel arvesse. Lisaks nähtub nõukogu 15. septembri 2023. aasta kirjast, et ta viitas nende argumentide sarnasusele, mille hageja esitas läbivaatamistaotluses ja kohtuasjas, milles tehti 15. novembri 2023. aasta

kohtuotsus OT *vs.* nõukogu (T-193/22, EU:T:2023:716) ja 11. septembri 2024. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu (T-286/23, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:606), ning et ta viitas hageja poolt selles kohtuasjas esitatud vastustele ja seisukohtadele. Samuti vastas ta selles kirjas sõnaselgelt hageja märkustele äriühingu AlfaStrakhovanie kohta.

72 Neljandana tuleb meenutada, et õigus tõhusale kohtulikule kaitsele, mida on kinnitatud põhiõiguste harta artiklis 47, nõuab, et puudutatud isik saaks tutvuda tema suhtes tehtud otsuse põhjendustega, lugedes kas otsust ennast või saades oma taotluse põhjal teada selle otsuse põhjendused, kusjuures pädev kohus võib asjaomaselt ametiasutuselt nõuda kõnealuste põhjenduste teatavaks tegemist, et võimaldada puudutatud isikul kaitsta oma õigusi parimates võimalikes tingimustes ja otsustada täielikult informeerituna, kas on tarvis pädevasse kohtusse pöörduda, ning anda viimasele täielik võimalus kontrollida käsitletava otsuse seaduslikkust (18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 100).

73 Käesoleval juhul oli nõukogu hiljemalt 26. oktoobriks 2023 edastanud hagejale kõik asjaolud, millele ta tugines 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmisel, sealhulgas toimik WK 10524/2023 REV 1. Tuleb tõdeda, et hageja käsutuses oli seega kogu asjakohane teave ligikaudu üks kuu enne nende aktide õiguspärasuse vaidlustamiseks ette nähtud hagi esitamise tähtaja möödumist ja rohkem kui kolm nädalat enne hagi tegelikku esitamist. Igal juhul ei mõjuta asjaolu, et enne hagi esitamist ei edastatud tõendeid, mille alusel nõukogu pikendas piiravate meetmete kohaldamist, puudutatud isiku õigust tõhusale kohtulikule kaitsele tingimusel, et see toimik edastatakse hagejale, võimaldamaks viimasel selle kohta repliigis seisukoha võtta (vt selle kohta 12. juuni 2024. aasta kohtuotsus Shammout *vs.* nõukogu, T-649/22, ei avaldata, EU:T:2024:376, punktid 52 ja 53). Järelikult ei ole hagejal alust väita, et nõukogu rikkus tema õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, mis on sätestatud harta artiklis 47, kui ta edastas toimiku WK 10524/2023 REV 1 pärast 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmist, kuna see oli tema valduses enne hagi esitamist, et vaidlustada nende aktide õiguspärasus käesolevas kohtumenetluses.

74 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et kolmas väide, mille kohaselt on rikutud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtumenetlusele, tuleb tagasi lükata osas, milles sellega vaidlustatakse 2023. aasta septembri aktide õiguspärasus.

b) 2024. aasta märtsi aktid

75 Hageja heidab nõukogule ette, et viimane ei vastanud tema läbivaatamistaotlusele, milles ta palus pärast 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsuse Aven *vs.* nõukogu (T-301/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:214) ja 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsuse Fridman *vs.* nõukogu (T-304/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:215) kuulutamist tema nimi vaidlusalustest loeteludest kustutada.

76 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu.

77 Sellega seoses piisab, kui märkida, et hageja argumendid kaitseõiguste rikkumise kohta põhinevad kirjal, mis saadeti nõukogule pärast 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmist, st 11. aprillil 2024. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb aga asjasse puutuva akti õiguspärasuse hindamisel lähtuda faktilistest ja õiguslikest asjaoludest, mis esinesid akti vastuvõtmise ajal (vt selle kohta 24. novembri 2021. aasta kohtuotsus Aman Dimashq *vs.* nõukogu, T-259/19, EU:T:2021:821, punkt 110, ei avaldata, ja seal viidatud kohtupraktika). Seega ei saa see, et nõukogu sellele kirjale vastamata jättis, seada kahtluse alla 2024. aasta märtsi aktide õiguspärasust.

78 Järelikult ei ole hageja tõendanud oma kaitseõiguste rikkumist läbivaatamismenetluses, mille tulemusel võeti vastu 2024. aasta märtsi aktid.

79 Järelikult tuleb kolmas väide, et on rikutud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, tervikuna tagasi lükata.

2. Esimene väide, et tehtud on hindamisviga

80 Hageja väidab, et nõukogu tegi hindamisvea, kui ta jättis 2023. aasta septembri ja 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmisega tema nime vaidlusalustesse loeteludesse.

81 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu.

a) Sissejuhatavad kaalutlused

82 Kõigepealt tuleb meenutada, et kuigi on tõsi, et nõukogul on teatav kaalutlusõigus juhtumipõhiselt kindlaks teha, kas õiguslikud kriteeriumid, millel kõnealused piiravad meetmed põhinevad, on täidetud, peavad liidu kohtud siiski tagama põhimõtteliselt täieliku kontrolli kõigi liidu õigusaktide seaduslikkuse üle (vt selle kohta 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:C:2023:716, punkt 121).

83 Harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhusus nõuab eeskätt seda, et liidu kohus kontrolliks, kas piiravad meetmed kehtestanud või kehtima jätnud otsus, mis puudutab asjaomast isikut või üksust isiklikult, põhineb arvestataval faktilisel alusel. See hõlmab otsuse aluseks olevates põhjendustes väidetud asjaolude kontrollimist, nii et kohtulik kontroll ei ole piiratud esitatud põhjuste abstraktse tõepärasuse hindamisega, vaid see käsitleb küsimust, kas need põhjused või vähemalt üks neist, mida on peetud iseenesest selle otsuse argumenteerimiseks piisavaks, on tõendatud (vt selle kohta 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 119, ning 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:T:2023:716, punkt 122).

84 Niisuguse hinnangu andmisel ei tule tõendeid ja teavet analüüsida mitte eraldivõetuna, vaid seostatuna nende kontekstiga. Nimelt täidab nõukogu temal lasuva tõendamiskoormise, kui ta viitab liidu kohtus piisavalt konkreetsete, täpsete ja kokkulangevate kaudsete tõendite kogumile, mis võimaldavad tõendada piisava seose olemasolu selle isiku või üksuse, kelle suhtes kohaldatakse rahaliste vahendite külmutamise meedet, ja režiimi või üldiselt nende olukordade vahel, mille vastu võideldakse (vt 20. juuli 2017. aasta kohtuotsus Badica ja Kardiam *vs.* nõukogu, T-619/15, EU:T:2017:532, punkt 99 ja seal viidatud kohtupraktika; 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:T:2023:716, punkt 124).

85 Vaidlustamise korral peab liidu pädev asutus tõendama puudutatud isiku või üksuse vastu kasutatud põhjenduste põhjendatust, mitte ei pea puudutatud isik vastupidi ise tõendama nende põhjenduste alusetust. Selleks ei ole nõutav, et nõukogu esitaks liidu kohtule tühistamishagiga vaidlustatud aktis väidetud asjaoludega seotud koguteabe ja kõik tõendid. Tähtis on, et esitatud andmed ja tõendid toetaksid asjaomase isiku või üksuse vastu kasutatud põhjusi (18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 121 ja 122, ning 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.*

Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punktid 66 ja 67; vt ka 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:T:2023:716, punkt 123 ja seal viidatud kohtupraktika).

86 Sellisel juhul peab liidu kohus seda teavet või neid tõendeid silmas pidades kontrollima väidetud faktide sisulist täpsust ning hindama selle teabe või tõendite tõenduslikku jõudu konkreetse juhtumi asjaolude põhjal, võttes arvesse eelkõige puudutatud isiku või üksuse võimalikke märkusi (vt selle kohta 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs.* Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 124).

87 Mis puudutab täpsemalt õiguspärasuse kontrolli, mida tehakse aktide üle, millega jäetakse puudutatud isiku nimi nende isikute ja üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, siis tuleb meenutada, et need meetmed on oma olemuselt ennetavad ja määratluse kohaselt ajutised ning nende kehtivus sõltub alati nende võtmist õigustanud faktiliste ja õiguslike asjaolude püsimisest ning vajadusest need alles jätta, et saavutada nendega seotud eesmärk. Sellest tuleneb, et nende meetmete korrapärasel läbivaatamisel tuleb nõukogul anda olukorrale ajakohastatud hinnang ja teha selliste meetmete mõju kokkuvõte, selleks et selgitada välja, kas need meetmed on võimaldanud saavutada eesmärke, millele on viidatud asjaomaste isikute ja üksuste algsel kandmisel vaidlusalusesse loetellu, või kas nimetatud isikute ja üksuste puhul on ikka veel võimalik jõuda samale järeldusele (vt 27. aprilli 2022. aasta kohtuotsus Ilunga Luyoyo *vs.* nõukogu, T-108/21, EU:T:2022:253, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika; 26. oktoobri 2022. aasta kohtuotsus Ovsyannikov *vs.* nõukogu, T-714/20, ei avaldata, EU:T:2022:674, punkt 67).

88 Sellest tuleneb, et isiku nime nende isikute ja üksuste, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, loeteludesse jätmise põhjendamiseks ei ole nõukogul keelatud tugineda samadele tõenditele, mis õigustasid asjaomase isiku nime esmakordset kandmist, uuesti kandmist või viimast jätmist kõnealusesse loetelusse, tingimusel et esiteks ei ole loetellu kandmise põhjendusi muudetud ja teiseks ei ole kontekst muutunud selliselt, et need tõendid oleksid vananenud (vt selle kohta 23. septembri 2020. aasta kohtuotsus Kaddour *vs.* nõukogu, T-510/18, EU:T:2020:436, punkt 99). Sellega seoses tuleb konteksti muutumisel arvesse võtta ühelt poolt selle riigi olukorda, kelle suhtes piiravate meetmete süsteem on kehtestatud, ja asjaomase isiku konkreetset olukorda (26. oktoobri 2022. aasta kohtuotsus Ovsyannikov *vs.* nõukogu, T-714/20, ei avaldata, EU:T:2022:674, punkt 78; vt selle kohta ka 23. septembri 2020. aasta kohtuotsus Kaddour *vs.* nõukogu, T-510/18, EU:T:2020:436, punkt 101) ning teiselt poolt kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid ja eelkõige piiravate meetmete eesmärkide saavutamata jätmist (27. aprilli 2022. aasta kohtuotsus Ilunga Luyoyo *vs.* nõukogu, T-108/21, EU:T:2022:253, punkt 56; vt selle kohta analoogia alusel ka 12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus Amisi Kumba *vs.* nõukogu, T-163/18, EU:T:2020:57, punktid 82–84 ja seal viidatud kohtupraktika).

89 Neid põhimõtteid arvestades tuleb analüüsida, kas nõukogu tegi 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmisega ja seejärel 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmisega hindamisvea, kui ta otsustas jätta hageja nime vaidlusalustesse loeteludesse.

90 Sellega seoses nähtub vaidlustatud aktide sõnastusest, et hageja nimi jäeti vaidlusalustesse loeteludesse Krimmi annekteerimise või Ukraina destabiliseerimise eest vastutavate Venemaa otsustusõiguslike isikute materiaalse või rahalise toetamise kriteeriumi alusel (muudetud otsuse 2014/145 artikli 2 lõike 1 punkt d (edaspidi „kriteerium d“)). See kanne tehti loetellu ka muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel.

91 Üldkohus peab otstarbekaks kõigepealt analüüsida, kas nõukogu tegi hindamisvea, kui ta jättis hageja nime loetellu muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel.

b) 2023. aasta septembri aktid

92 Hageja väidab 2023. aasta septembri aktide õiguspärasuse vaidlustamiseks esitatud argumentides, et nõukogu esitatud tõendid ei ole usaldusväärsed, ning väidab, et tema nimi jäeti ekslikult vaidlusalustesse loeteludesse muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel.

1) Tõendite usaldusväärsus

93 Hageja väidab, et suur osa nõukogu kasutatud allikatest on ebakvaliteetsed ning ta vaidlustab konkreetselt teatud tõendite usaldusväärsuse.

94 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu.

95 Siinkohal tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt põhineb liidu kohtu tegevus tõendite vabal hindamisel ning ainus tõendite väärtuse hindamise kriteerium on nende usaldusväärsus. Sellega seoses tuleb dokumendi tõendusjõu hindamiseks kõigepealt teha kindlaks selle sisu tõepärasus ning eriti arvesse võtta dokumendi päritolu, koostamise asjaolusid, adressaati ja seda, kas dokumendi sisu arvestades näib see mõistlik ja usaldusväärne (vt 31. mai 2018. aasta kohtuotsus Kaddour *vs.* nõukogu, T-461/16, EU:T:2018:316, punkt 107 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus Amisi Kumba *vs.* nõukogu, T-163/18, EU:T:2020:57, punkt 95 (ei avaldata) ja seal viidatud kohtupraktika).

96 Kuna liidu asutustel ei ole pädevust kolmandates riikides uurimist läbi viia, peavad nad oma hinnangus lähtuma üldsusele kättesaadavatest infoallikatest, aruannetest, ajakirjanduses avaldatud artiklitest, salateenistuse aruannetest või muudest samalaadsetest allikatest (14. märtsi 2018. aasta kohtuotsus Kim jt *vs.* nõukogu ja komisjon, T-533/15 ja T-264/16, EU:T:2018:138, punkt 107, ning 1. juuni 2022. aasta kohtuotsus Prigozhin *vs.* nõukogu, T-723/20, ei avaldata, EU:T:2022:317, punkt 59).

97 Lisaks on oluline märkida, et relvakonfliktiolukord Venemaa Föderatsiooni ja Ukraina vahel muudab praktikas eriti keeruliseks ligipääsu teatavatele allikatele, selgesõnalise viite teabe esmasele allikale ning võimalike tunnistuste kogumise isikutelt, kes on nõus end identifitseerima. Asjaolude väljaselgitamisega seotud raskused, mis sellest tulenevad, võivad takistada täpsete tõendite ja objektiivse teabe esitamist (vt selle kohta 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:C:2023:716, punkt 116 ja seal viidatud kohtupraktika).

98 Käesolevas asjas tugines nõukogu selleks, et põhjendada hageja nime jätmist vaidlusalustesse loeteludesse muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel, 12. märtsi 2022. aasta toimiku WK 3073/2022 INIT tõenditele, eelkõige artiklile „Why Mueller named a Russian Oligarch in Court“, mis avaldati 6. aprillil 2018 The Dailly Beasti veebisaidil (tõend nr 1).

99 Nõukogu tugines ka ühele toimiku WK 17621/2022 INIT tõendile, et põhjendada hageja nime jätmist vaidlusalustesse loeteludesse muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel, st hagejat puudutava veebisaidi „Putin’s list“ veebilehele, millega tutvuti 23. novembril 2022 (tõend nr 2).

100 Selleks et kinnitada hageja nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmise põhjendust muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel, võttis nõukogu arvesse ka 10. augusti 2023. aasta toimiku WK 10524/2023 REV 1 dokumente, nimelt:

– AlfaStrakhovanie ettekanne, mis avaldati selle äriühingu veebisaidil, tutvutud 25. mail 2023 (tõend nr 2);

– artikkel „AlfaStrakhovanie ruled out the sale of business to third-party buyers“, mis avaldati 4. mail 2023 Radio Liberty veebisaidil (tõend nr 9);

– X5 Retail Groupi aktsionäride ettekanne, mis avaldati selle äriühingu veebisaidil, tutvutud 1. juunil 2023 (tõend nr 10);

– Rupepi veebisait, mille üks leht käsitleb ärisuhteid, tutvutud 12. juunil 2023 (tõend nr 17);

– artikkel „AlfaStrakhovanie confirmed the change of ownership of the company“, mis avaldati 4. mail 2023 Vedomosti veebisaidil (tõend nr 19);

– artikkel „Fridman's Alfa Group to exit all Russian assets“, mis avaldati 5. mail 2023 bne IntelliNewsi veebisaidil (tõend nr 20).

101 Nõukogu võttis hageja nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmise põhjendamiseks muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel arvesse ka 14. augusti 2023. aasta toimiku WK 10555/2023 INIT tõendeid, nimelt:

– Ukraina keskpanga 5. juuni 2023. aasta kiri Euroopa Komisjonile, milles käsitletakse Ukraina muret sanktsioonidest kõrvalehoidmise katsete pärast (tõend nr 1);

– Ukraina keskpanga 20. juulil 2023 avaldatud pressiteade Sense Banki kohta (tõend nr 2).

102 Kõigepealt tuleb märkida, et kohtuistungil loobus hageja oma argumentidest teabeallika TAdivser usaldusväärsuse puudumise kohta.

103 Lisaks, mis puudutab argumente, millega hageja väidab, tuginedes hagiavaldusele lisatud Politico avaldatud artiklile, et väga suur osa nõukogu kasutatud allikatest on halva kvaliteediga, siis tuleb märkida, et see artikkel ei sea süstemaatiliselt kahtluse alla kõiki Euroopa välisteenistuse koostatud tõendite toimikute elemente, vaid tõstatab üksnes küsimusi teatavate teabeallikate, näiteks sotsiaalmeedia, blogide või tehisintellekti abil loodud teabe usaldusväärsuse kohta.

104 Tuleb aga tõdeda, et kõnealune artikkel ei viita tõendite toimikutele, millele nõukogu käesolevas kohtuasjas tugineb, ning hageja ei ole tõendanud, et punktides 98–101 nimetatud tõendid pärinevad allikatest, mille usaldusväärsus on selle artikliga kahtluse alla seatud.

105 Mis puudutab hageja argumente, mille kohaselt sisuliselt ei ole tõendite toimiku WK 10524/2023 REV 1 tõendites nr 19 ja 20 esitatud teave usaldusväärne, kuna see põhineb anonüümsetel allikatel, siis tuleb märkida, et need tõendid kujutavad endast majandusele spetsialiseerunud meediakanalitest Vedomosti ja bne IntelliNews pärinevaid artikleid, mis põhinevad BBC ühes artiklis kirjeldatud asjaoludel, ABH Holdingsi juhatuse liikme avaldustel, milles on märgitud, et selle äriühingu vara on vaja ümber paigutada, ning anonüümsetel allikatel. Ent pelk asjaolu, et nendes tõendites leiduv teave pärineb anonüümsetest ajakirjandusallikatest, ei

muuda neid ebausaldusväärseks. Nimelt, kuna tegemist on selliste ettevõtjate sisemiste allikatega, keda nende majandusse spetsialiseerunud meediakanalite uurimine puudutab, võib nõue, et ajakirjanikud avaldaksid oma allikad süstemaatiliselt üldsusele, minna vastuollu ajakirjandusallikate kaitsega.

106 Mis puudutab hageja argumente, millega ta vaidleb vastu tõendite toimiku WK 5142/2023 ADD 1 tõendile nr 1 usaldusväärsusele seoses tõenditega Venemaa ärikeskkonna ja majanduse kohta, st veebisaidil Proekt avaldatud uuringuga, siis tuleb need tulemusetuse tõttu tagasi lükata, kuna nõukogu ei tuginenud sellele tõendile, et põhjendada hageja nime jätmist vaidlusalustesse loeteludesse muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel.

107 Eeltoodut silmas pidades ja võttes arvesse Venemaa Föderatsiooni olukorda iseloomustavat konteksti ja nõukogu uurimisvolituste puudumist kolmandates riikides (vt eespool punktid 96 ja 97), ei ole hageja esitanud tõendeid, mis seaksid kahtluse alla eespool punktides 98–101 mainitud toimikute tõendite tõendusliku väärtuse.

2) Muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa kohaldamine hageja suhtes

108 Hageja väidab, et nõukogu jättis ekslikult tema nime vaidlusalustesse loeteludesse muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa alusel.

109 Esimesena väidab hageja, et nõukogu tegi hindamisvea, kui ta leidis, et hageja on suuraktsionär konsortsiumis Alfa Group, kuhu kuuluvad Alfa Bank, Alfrastrakhovania ja X5 Retail Group.

110 Kõigepealt leiab hageja, et konsortsiumil Alfa Group ei ole õiguslikku struktuuri ega olemasolu. Seejärel väidab ta, et ta esitas tõendid oma osaluste võõrandamise kohta esiteks ABH Holdingsis, kellele kuuluvad Alfa Bank Venemaa, Alfa Bank Ukraina ja AlfaStrakhovanie, ning teiseks CTF Holdingsis, kellele kuuluvad A1, X5 Retail Group ja IDS Borjomi. Tema arvates ei saa nõukogu väita, et ta ei võõrandanud neid osalusi [*konfidentsiaalne*] [1].

111 Lisaks väidab hageja, et tema osaluse võõrandamine CTF Holdingsis on nõuetekohaselt tõendatud selle äriühingu tegelike kasusaajate registri väljavõttega.

112 Lisaks heidab hageja nõukogule ette seda, et viimane ei võtnud arvesse osade võõrandamise kinnitamiseks esitatud dokumentide tõenduslikku väärtust, viidates tõendamata asjaolule, et vastukiri oli allkirjastatud tema osade ostjaga, st [*konfidentsiaalne*]. Ta leiab seega, et nõukogu nõuab temalt asjaomaste osade võõrandamise tõendamiseks negatiivsete tõendite esitamist.

113 Lisaks vaidleb hageja vastu nõukogu argumentidele – mille kohaselt kontrollib hageja AlfaStrakhovaniat – põhjendusel, et nõukogu käsutuses olev teave on hüpoteetiline.

114 Teisena väidab hageja sisuliselt, et ta on ainus ettevõtja, kelle nimi on kantud vaidlusalustesse loeteludesse, võtmata arvesse varasemaid või praeguseid juhtimisülesandeid. Ta leiab sellega seoses, et nõukogu oleks pidanud arvesse võtma asjaolu, et ta ei täitnud kümne aasta jooksul enne tema nime esmakordset loeteludesse kandmist juhtivat funktsiooni.

[1] Konfidentsiaalsed andmed kustutatud.

115 Kolmandana rõhutab hageja, et ta ei tegele majandustegevusega ühes või mitmes sektoris, mis on Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks oluline tuluallikas, ning leiab seega, et teda ei saa pidada Venemaal juhtivaks ettevõtjaks. Tema sõnul tuleneb käibemaksu käsitlevast kohtupraktikast ja hiljutisest kohtupraktikast, mis käsitleb piiravaid meetmeid, mis on võetud seoses sissetungiga Ukrainasse, et ainuüksi aktsiate omamine ei saa anda nõukogule alust arvata, et hageja tegutseb teatavas majandussektoris.

116 Neljandana väidab hageja, et otsuse 2014/145 muudetud redaktsiooni artikli 2 lõike 1 punktis g sisalduv juhtivate ettevõtjate ja Venemaa valitsuse vastastikuse sõltuvuse eeldus ei ole tema suhtes kohaldatav. Ta leiab, et toimikutes WK 5142/2023 INIT ja WK 5142/2023 ADD1 esitatud dokumendid, mis sisaldavad teavet Venemaa ärikeskkonna ja majanduse kohta, seda ei maini ning osa Alfa Groupi ettevõtjaid puudutavaid dokumente tõendab, et Alfa Bank ei ole Putini lähiringi kuuluvate turgu valitsevate ettevõtjate kitsas ringis. Ta leiab, et ei tema ega selle konsortsiumi äriühingud ega tema partnerid ei kuulu ühte omavahel seotud ettevõtjate kategooriasse, ei ole V. Putini sõbrad, kes on seotud KGB või V. Putini võrgustikuga Peterburis (Venemaa), ei tegutse riigi kontrolli all olevates sektorites ning ei saa kasu riigihankelepingutest, maksusoodustustest ega erikohtlemisest. Samuti ei kuulunud tema sõnul ühegi selle konsortsiumi ettevõtja juhatusse Venemaa valitsuse minister ega isiklik usaldusisik.

117 Viiendana väitis hageja kohtuistungil, et Rosvodokanal ei ole Venemaa Föderatsiooni valitsusele oluline tuluallikas, kuna see äriühing esindab vaid 25–30% Venemaa veevarustuse ja reovee puhastamise erasektorist, mis moodustab vaid 10% kogu sellest sektorist.

118 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu.

119 Ukraina olukorraga seotud üldise konteksti kohta tuleb tõdeda, et 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmise kuupäeval oli olukord Ukrainas jätkuvalt tõsine. Samuti olid piiravad meetmed endiselt põhjendatud taotletava eesmärgiga, milleks on avaldada Venemaa ametivõimudele maksimaalset survet, et lõpetada nende Ukrainat destabiliseeriv tegevus ja poliitika ning sõjaline agressioon, ning suurendada Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava tegevuse maksumust Venemaa Föderatsiooni jaoks.

120 Tuleb märkida, et enne kriteeriumi g muutmist puudutas see ainult „juhitva[i]d ettevõtja[i]d, kes on seotud majandussektoritega, mis [oli] suur sissetulekuallikas Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks“. Selle kriteeriumi muutmine otsusega 2023/1094 laiendas selle kriteeriumi kohaldamisala nii, et see hõlmaks „Venemaal tegutsevaid juhtivaid ettevõtjaid“ (muudetud kriteeriumi g esimene osa) ning „ettevõtjaid, kes tegutsevad majandussektorites, mis on Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks oluline tuluallikas“ (muudetud kriteeriumi g kolmas osa).

121 Esimesena, mis puudutab muudetud kriteeriumi g esimest osa, siis tuleb märkida, et mõiste „juhtiv ettevõtja“ viitab ettevõtjate tähtsusele olenevalt nende tööga seotud staatusest, majandustegevuse olulisusest, nende kapitaliosaluse ulatusest või ülesannetest ühes või mitmes ettevõtjas, kus nad tegutsevad (vt selle kohta 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:C:2023:716, punkt 143).

122 Muudetud kriteeriumi g esimesest osast nähtub, et algse kriteeriumi g muutmise eesmärk oli üksnes laiendada piiravate meetmete kohaldamisala nii, et neid kohaldataks kõigile Venemaal tegutsevatele juhtivatele ettevõtjatele, sealhulgas neile, kes ei ole seotud majandussektoriga, mis on Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks oluline tuluallikas.

123 Põhjused, mis õigustavad otsusega 2022/329 muudetud otsuse 2014/145 artikli 2 lõike 1 punktis g sätestatud kriteeriumi laiendamist, on esitatud otsuse 2023/1094 põhjenduses 4. Nimelt kirjeldab see põhjendus Venemaa majanduse toimimist, mida iseloomustab Venemaal tegutsevate juhtivate ettevõtjate ja Venemaa Föderatsiooni valitsuse omavaheline seotus. Seega püüab nõukogu nende ettevõtjate vastu suunatud meetmetega kasutada ära mõju, mida see isikute kategooria tõenäoliselt avaldab Venemaa režiimile, sundides neid survestama valitsust, et see muudaks oma poliitikat Ukraina suhtes.

124 Muudetud kriteeriumi g esimese osa kohaldamiseks iga sellise isiku individuaalsele olukorrale, kelle nimi on kantud vaidlusalustesse loeteludesse, peab nõukogu tõendama esiteks, et füüsilist isikut võib kvalifitseerida „juhtivaks ettevõtjaks“ eespool punktis 121 viidatud tähenduses, ja teiseks, et see füüsiline isik tegutseb Venemaal. Sellega seoses on oluline rõhutada, et ainuüksi asjaolust, et nad kuuluvad Venemaal tegutsevate juhtivate ettevõtjate kategooriasse, piisab, et põhjendada vajalike piiravate meetmete võtmist selle osa alusel, ilma et oleks vaja tõendada seost juhtiva ettevõtja staatuse ja Venemaa režiimi vahel või seost juhtiva ettevõtja staatuse ja selle režiimi toetamise või sellest saadava kasu vahel (vt analoogia alusel 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Haswani *vs.* nõukogu, C-241/19 P, EU:C:2020:545, punkt 66, ja 6. septembri 2022. aasta kohtumäärus Haikal *vs.* nõukogu, C-113/21 P, ei avaldata, EU:C:2022:640, punkt 41).

125 Mis puudutab käesolevas asjas hageja isiklikku olukorda, siis nähtub loetellu kandmise põhjendustest, et teda peetakse konsortsiumi Alfa Group üheks suurimaks aktsionäriks.

126 Muu hulgas on hageja toimiku WK 3073/2022 INIT tõendis nr 1 sisalduva teabe kohaselt konsortsiumi Alfa Group kaasasutaja, mis on suur Venemaa erasektori tööstus- ja finantskontsern, kellel on huvid eri majandussektorites.

127 Samuti tuleb märkida, et Alfa Bank Ukraina poolt 2019. aasta juunis esitatud konsortsiumi Alfa Group ettekandes, mis on esitatud kostja vastuse lisas B.2, on mainitud selle konsortsiumi äriühinguid, kelle hulgas on eelkõige ABH Holdings, AlfaStrakhovanie, X5 Retail Group ja A1, ning see kinnitab toimiku WK 17621/2022 INIT tõendis nr 2 sisalduvat teavet (11. septembri 2024. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-286/23, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:606, punkt 94). Seda teavet kinnitab ka toimiku WK 10524/2023 REV 1 tõend nr 2, milles on märgitud, et 26. mai 2023. aasta seisuga kuulusid sellesse konsortsiumi Alfa Bank, AlfaStrakhovania, Rosvodokanal, X5 Retail Group ja A1.

128 Lisaks ei ole poolte vahel vaidlust ning toimiku WK 10524/2023 REV 1 tõenditest nr 9 ja 19 nähtub, et Luksemburgis asuvale ABH Holdingsile kuulub kaudselt esiteks Alfa Bank Venemaa, eelkõige Küprosel asuva ABH Financiali ja Venemaal asuva AB Holdingu kaudu, ning teiseks AlfaStrakhovanie, eelkõige Küprosel asuva AlfaStrakhovanie Holdingsi ja Venemaal asuva Yuns-Holdingsi kaudu. Tuleb märkida, et nagu nähtub eelkõige toimiku WK 10524/2023 REV 1 tõendist nr 17, ei vaidle hageja vastu sellele, et talle kuulus 16,3239% suurune osalus ABH Holdingsis.

129 Lisaks nähtub toimiku WK 10524/2023 REV 1 tõendist nr 10, et X 5 Retail Group kuulub 47,86% ulatuses Luksemburgis asuvale CTF Holdingsile, millele hageja vastu ei vaidle. Samuti ei olnud kohtuistungil poolte vahel vaidlust selles, et viimasele kuulus kaudselt ka Küprosel ja Venemaal asuvate äriühingute kaudu A1. Nimelt nähtub kõnealusest toimikust, et CTF Holdingsile kuulub kaudselt A1 Luksemburgis asuva A1 Investment Holdingu, Küprosel asuva A1 Capitali ja Venemaal asuva Management Company Group A1 kaudu. Tuleb tõdeda, et hageja ei vaidle vastu sellele, et ta on üks CTF Holdingsi asutajatest, nagu nähtub tõendite toimiku

WK 17621/2022 INIT tõendist nr 2, ega sellele, et tal oli osalus selles äriühingus, mille asukoht on Luksemburgis. Kohtuistungil vaidles hageja vastu nõukogu väitele, et talle kuulus Intertrust Trusteesi vahendusel 11% selle äriühingu osadest, kuid ta tunnistas – nagu nähtub repliigi lisast C12 –, et talle kuulus ligikaudu [*konfidentsiaalne*]% CTF Holdingsi kapitalist.

130 Seega leiab nõukogu, et hageja oli oma osaluste tõttu ABH Holdingsis ja CTF Holdingsis üks Alfa Groupi suurimaid aktsionäre.

131 Hageja heidab nõukogule ette esiteks seda, et nõukogu ei võtnud arvesse asjaolu, et ta võõrandas oma osaluse ABH Holdingsis ja CTF Holdingsis 2022. aasta märtsis, ning teiseks tõendamiskoormise ümberpööramist, nõudes täiendavate tõendite esitamist selle kohta, et ta loobus konsortsiumis Alfa Group kapitaliosalusest.

132 Seega tuleb esiteks kontrollida seda, kas nõukogu pöörab tõendamiskoormise alusetult ümber, nõudes, et hageja esitaks tõendeid oma kapitaliosaluse loovutamise kohta, ja teiseks seda – võttes arvesse hageja esitatud tõendeid –, kas nõukogu tegi hindamisvea, kui ta leidis, et hageja on endiselt konsortsiumi Alfa Group üks suurimaid aktsionäre.

133 Mis puudutab hageja argumenti tõendamiskoormise ümberpööramise kohta, siis nagu on meenutatud eespool punktis 85, on nõukogu see, kes peab tõendama nende põhjenduste põhjendatust, mida kasutati selle isiku või üksuse vastu, kelle nimi on kantud vaidlusalustesse loeteludesse. Kui aga selline isik nagu hageja, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, väidab, et tema isiklik olukord on nõukogu tuvastatud asjaoludega võrreldes muutunud, peab ta esitama tõendid, mis kinnitavad, et selline muutus on aset leidnud ja seega on nõukogu teinud vea nende asjaolude hindamisel.

134 Käesolevas kohtuasjas, nagu nähtub eespool punktidest 126–130, oli nõukogul hulk kaudseid tõendeid, mis näitasid, et hageja oli üks Alfa Groupi suurimaid aktsionäre tema osaluse tõttu mitmes selle konsortsiumi äriühingus, eelkõige ABH Holdingsi ja CTF Holdingsi kaudu. Seega on hageja ülesanne tõendada, et ta tõepoolest võõrandas oma osaluse nendes äriühingutes ja loobus ka tegelikult nendes äriühingutes ja nendega seotud üksustes akstionäriõigustest. Niisugune nõue ei kujuta endast tõendamiskoormise ümberpööramist, kuna hageja, kes väidab, et tema isiklik olukord on muutunud, peab seda tõendama, st oma osaluse võõrandamist konsortsiumi Alfa Group äriühingutes (vt analoogia alusel 11. septembri 2019. aasta kohtuotsus HX *vs.* nõukogu, C-540/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:707, punkt 50, ja 27. juuni 2024. aasta kohtuotsus Servier jt *vs.* komisjon, C-201/19 P, EU:C:2024:552, punkt 124). Kuna tõendid äriühingutes osaluse võõrandamise menetluste, korra ja tingimuste kohta on dokumendid, millega ei nõukogul ega liikmesriikidel ei ole võimalik tutvuda, siis on hagejal seega kõige paremad võimalused selliste tõendite esitamiseks, et tõendada oma isikliku olukorra muutust (vt analoogia alusel 11. septembri 2024. aasta kohtuotsus Timchenko ja Timchenko *vs.* nõukogu, T-644/22, edasi kaevatud, EU:T:2024:621, punkt 64).

135 Hageja sõnul anti käesolevas asjas tema ligikaudu 16% osalus ABH Holdingsis ja ligikaudu [*konfidentsiaalne*]% CTF Holdingsis väidetavale omandajale üle 14. märtsil 2022, st päeval, mis eelnes tema nime kandmisele vaidlusalustesse loeteludesse. Lisaks, nagu väidab hageja, omandas nende osaluste väidetav omandaja samal ajal ka ligikaudu [*konfidentsiaalne*]% ABH Holdingsi aktsiatest ja ligikaudu [*konfidentsiaalne*]% CTF Holdingsi aktsiatest, mis kuulusid teisele aktsionärile. Seega üks ja sama omandaja [*konfidentsiaalne*] omandas samal ajal nii ligikaudu 36% ABH Holdingsi aktsiatest kui ka ligikaudu 54% CTF Holdingsi aktsiatest. Arvestades ABH

Holdingsile, st Alfa Bankile ja AlfaStrakhovaniele, ning CTF Holdingsile, st turustusettevõtjale X 5 Retail Group ja Venemaa investeerimisühingule A1, kuuluvaid varasid, kinnitas hageja kohtuistungil, et väidetavad võõrandamistehingud puudutasid suuri rahasummasid.

136 Seega, käesoleva kohtuasja konkreetsetel asjaoludel ja arvestades, et hageja viitab eelkõige oma isikliku olukorra muutumisele, mis leidis aset päeval, mis eelnes tema nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmisele, pidi ta esitama tõendid selle kohta, et enne loetellu kandmist kujutasid väidetavad võõrandamised endast osaluse omandiõiguse tegelikku üleminekut omandajale, kes on tuvastatav ja võõrandajast sõltumatu. Seega peavad tõendid selle kohta, et hagejale ABH Holdingsis ja CTF Holdingsis kuulunud osalused väidetavale omandajale üle kanti, võimaldama tõendada, et võõrandamine on kooskõlas piiravaid meetmeid käsitlevate liidu õigusnormidega, mis tähendab käesolevas asjas, et tuleb tõendada, et osaluste tegelik ülekandmine toimus kooskõlas riigisisese õiguse ja kohaldatavate põhikirjadest tulenevate nõuetega enne hagejat puudutavate rahaliste vahendite külmutamise meetmete jõustumist. Seega pidid käesoleval juhul tõendid nendes kahes valdusühingus osaluste tegeliku ülekandmise kohta hõlmama muu hulgas osaluste võõrandamisega seotud toiminguid, kohaldatavaid liikmesriigi õiguse asjakohaseid sätteid ja kõnealuseid valdusühingute põhikirja sätteid.

137 Lisaks pidi hageja selleks, et tõendada tegelikku loobumist oma õigustest aktsionärina, esitama tõendeid väidetava võõrandamise tingimuste, korra ja vastusoorituste kohta, eelkõige nende osaluste võõrandamise hinna kohta. Vastupidi sellele, mida väitis hageja kohtuistungil, on sellised võõrandamishinda puudutavad tõendid vajalikud selleks, et hinnata, kas tema osaluste väidetavad võõrandamised tähendavad tegelikku loobumist oma õigustest ABH Holdingsi ja CTF Holdingsi aktsionärina. Nimelt juhul, kui võõrandaja müüb oma osaluse ilmselgelt madalama hinnaga kui võõrandatava vara väärtus, ei saa võõrandamist pidada toimunuks sõltumatule kolmandale isikule (vt selle kohta 20. septembri 2023. aasta kohtuotsus Mordashov *vs.* nõukogu, T-248/22, ei avaldata, EU:T:2023:573, punkt 101), kuna niisugustel asjaoludel võib võõrandaja tänu eelisele, mida selline hind omandaja kasuks kujutab, avaldada jätkuvalt omandaja kaudu mõju selle äriühingu äritegevusele, mille aktsiad võõrandati, mis seaks kahtluse alla sellise võõrandamise usaldusväärsuse (vt selle kohta 5. märtsi 2025. aasta kohtuotsus Ponomarenko *vs.* nõukogu, T-249/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2025:202, punkt 130). Seega pidid käesolevas asjas esitatud tõendid sisaldama teavet ka hinna kohta, millega osalused võõrandati, ja nende maksmise viisi kohta.

138 Tuleb rõhutada, et käesoleva kohtuasja asjaoludel ei saa eespool punktides 136 ja 137 mainitud tõendite esitamine kujutada endast ebamõistlikku koormust või konfidentsiaalsete andmete alusetut avalikustamist. Nimelt on hagejal parimad eeldused, et esitada tõendeid oma osaluste tegeliku ülekandmise kohta ABH Holdingsis ja CTF Holdingsis ning tegeliku loobumise kohta nende äriühingute ja nendega seotud üksuste aktsionäriõigustest (vt eespool punkt 134).

139 Lisaks, niisugustel asjaoludel nagu käesolevas kohtuasjas, mida iseloomustab osaluste oluline ülekandmine, mis väidetavalt leidis aset päeval, mis eelnes hageja suhtes võetud rahaliste vahendite külmutamise meetmete jõustumisele (vt eespool punkt 135) ning õiguslike üksuste kasutamine, mis hõlmab mitmes riigis asuvaid äriühinguid (vt eespool punktid 128 ja 129), võiks piiravate meetmete tõhususe ja mõjususe kahtluse alla seada, kui äriühingutes osaluste väidetavat võõrandamist võetaks arvesse, kui puuduvad tõendid, mis tõendaksid selle tegelikku asetleidmist.

140 Mis puudutab käesoleva hagis esitatud tõendeid, siis tuleb analüüsida seda, kas need on piisavad tõendamaks, et hageja oli tegelikult üle andnud oma osaluse ABH Holdingsis ja CTF Holdingsis ning loobunud tegelikult oma õigustest nende äriühingute ja nendega seotud üksuste aktsionärina, ning seega seda, et nõukogu tegi hindamisvea, kui ta leidis, et hageja on endiselt üks konsortsiumi Alfa Group peamisi aktsionäre.

141 Esiteks väidab hageja oma osaluste väidetava võõrandamise kohta CTF Holdingsis [*konfidentsiaalne]*, et see toimus päeval, mis eelnes tema nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmisele, st 14. märtsil 2022.

142 Nagu nähtub eespool punktist 136, peab hageja siiski esitama muu hulgas tõendid, mis näitavad, et kõnealune üleandmine toimus kooskõlas piiravaid meetmeid käsitlevate liidu õigusnormidega.

143 Vastavalt otsuse 2022/429 artiklile 2 ja rakendusmääruse 2022/427 artiklile 2 jõustusid hageja suhtes võetud piiravad meetmed nende aktide *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeval, st 15. märtsil 2022 ehk järgmisel päeval pärast seda, kui hageja osalus CTF Holdingsis väidetavalt võõrandati.

144 Sellega seoses tuleb märkida, et määruse nr 269/2014 artikli 2 lõikes 1 on muu hulgas sätestatud, et külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad vaidlusalustesse loeteludesse kantud füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele või mis on nende omandis, valduses või kontrolli all. Selle määruse artikli 1 punktis f on „rahaliste vahendite külmutamine“ määratletud kui „toimingud, millega tõkestatakse rahaliste vahendite liigutamine, ülekandmine, muutmine, kasutamine, juurdepääs neile ja tehingud nendega, mis võiks kaasa tuua muutusi nende mahus, väärtuses, asukohas, omandilises kuuluvuses, valduses, laadis, otstarbes või muid muutusi, mis võimaldaksid kõnealuseid rahalisi vahendeid kasutada, sealhulgas portfelli hallata“. Nimetatud määruse artikli 1 punkti g kohaselt on mõiste „rahalised vahendid“ määratletud nii, et see hõlmab igasuguseid finantsvarasid ja tulusid, milleks on selle sätte alapunkti iii kohaselt eelkõige avalikult ja eraviisiliselt kaubeldavad väärtpaberid ja võlainstrumendid, sealhulgas aktsiad ja osakud, väärtpaberite sertifikaadid, võlakirjad, vekslid, ostutähed, võlaväärtpaberid ja tuletislepingud.

145 Seega külmutati käesoleval juhul alates 15. märtsist 2022 kõik rahalised vahendid, mis olid hageja omandis, valduses või kontrolli all liidu territooriumil, sealhulgas tema osalused liidu äriühingutes, mida ei saanud enam kuidagi ümber paigutada, üle kanda, muuta, kasutada või millele ei olnud enam juurdepääsu, mis oleks muu hulgas kaasa toonud muutusi nende omandilises kuuluvuses, valduses või muus, mis oleks võimaldanud neid kasutada. Järelikult olid ainsad võimalused hagejale kuuluvate osaluste vabastamiseks kas tema nime kustutamine vaidlusalustest loeteludest või pädevate asutuste poolt mõne määruses nr 269/2014 ette nähtud erandi tegemine.

146 Oma osaluse CTF Holdingsis võõrandamise tõendamiseks esitas hageja kolm dokumenti.

147 Kõigepealt, mis puudutab dokumenti, mida esitletakse CTF Holdingsi aktsionäride registri väljavõttena (hagiavalduse lisa A.27), siis 16. mai 2023. aasta seisuga märgib hageja aktsiate arvu, mis kuuluvad absoluutväärtuses kummalegi selles dokumendis mainitud Küprosel asuvale äriühingule, esitamata muud teavet. Ilma et oleks vaja võtta seisukohta selle dokumendi tõendusjõu kohta, piisab, kui tõdeda, et see ei võimalda tõendada, et hageja osaluse võõrandamine CTF Holdingsis toimus enne 15. märtsi 2022.

148 Järgmiseks esitab hageja ühe Liechtensteinis asuva äriühingu omandiõiguse avalduse, mis tema sõnul kinnitab, et 18. jaanuaril 2022 oli ta selle lõplik kasusaaja ja aktsionär (repliigi lisa C.10). Ilma et oleks vaja võtta seisukohta selle dokumendi tõendusjõu kohta, piisab, kui tõdeda, et see avaldus ei ole asjakohane tõendamaks, et tema osalused CTF Holdingsis läksid üle enne 15. märtsi 2022. Nimelt on selles 18. jaanuari 2022. aasta avalduses üksnes märgitud, et hageja oli selle Liechtensteinis asuva äriühingu lõplik kasusaaja enne selle äriühingu omandi väidetavat üleminekut.

149 Lõpuks esitab hageja Luxembourg Business Registeri koostatud CTF Holdingsi tegelike kasusaajate registri väljavõtte (repliigi lisa C.11), milles on tegelikult märgitud, et kogu osalus selles äriühingus kuulus kaudselt [*konfidentsiaalne*] ja [*konfidentsiaalne*].

150 Tuleb siiski märkida, et kõnealune väljavõte ei sisalda ühtegi viidet kuupäevale, mil hageja osalus CTF Holdingsis [*konfidentsiaalne*], ega selle üleandmise tingimustele. Seega ei võimalda selles sisalduv teave tegelike kasusaajate kohta tuvastada, et hageja andis nende osaluste omandiõiguse tegelikult üle enne tema suhtes 15. märtsil 2022 võetud piiravate meetmete jõustumist.

151 Vastates kohtuistungil Üldkohtu küsimustele selle kohta, et kõnealuses väljavõttes ei olnud täpsustatud tema CTF Holdingsi osaluste tegeliku üleandmise kuupäeva ja et sellest väljavõttest nähtus, et teavet muudeti 25. aprillil 2023 ehk enam kui aasta pärast tema rahaliste vahendite külmutamise jõustumist 15. märtsil 2022, väitis hageja, et see väljavõte tõendab, et osalused kanti üle enne viimati nimetatud kuupäeva, kuna registripidaja oli deklareeritud teavet kontrollinud. Kuna aga see väide ei ole tõendatud eelkõige registrile kohaldatavate riigisiseste õigusnormide alusel, et nimetatud registripidaja on kohustatud talle esitatud deklaratsioone süstemaatiliselt kontrollima, tuleb asuda seisukohale, et kõnealune väljavõte ei võimalda tõendada, et need osalused võõrandati tegelikult enne viimati nimetatud kuupäeva.

152 Seega tuleb tõdeda, et hageja esitatud tõendid ei võimalda tõendada, et ta kandis oma osaluse CTF Holdingsis tegelikult üle enne tema suhtes võetud piiravate meetmete jõustumist 15. märtsil 2022.

153 Lisaks tuleb märkida, et arvestades väidetava võõrandamise lähedust kuupäevale, mil hageja nimi vaidlusalustesse loeteludesse kanti, ei piisa ainuüksi 15. märtsist 2022 varasema müügilepingu esitamisest, et tõendada hageja osaluse tegelikku üleminekut CTF Holdingsis enne teda puudutavate rahaliste vahendite külmutamise meetmete jõustumist. Esmalt tuleb selleks, et asuda seisukohale, et omandiõiguse üleminek oli tegelik ja kooskõlas liidu õigusega, tõendada, et üleminek toimus enne nende meetmete jõustumist vastavalt riigisisestele õigusnormidele ja kohaldatavatele põhikirjalistele sätetele. Teisalt, kuna hageja tunnistas kohtuistungil, et ta ei ole ikka veel saanud nende osaluste eest tasu, peab ta samuti tõendama, et võõrandamist reguleerivate lepingutingimuste puhul ei olnud müügihinna tasumata jätmise või ajatatud tasumise korral ette nähtud äramuutvat tingimust.

154 Lisaks tuleb meenutada, et alates 15. märtsist 2022 külmutati kõik hageja osalused liidus asuvates äriühingutes, mistõttu oleks alates sellest kuupäevast olnud Luksemburgis asuvates äriühingutes talle kuuluvate osaluste liigutamiseks, ülekandmiseks või muutmiseks vaja saada pädevatelt asutustelt luba (vt eespool punktid 143–145). Tuleb aga tõdeda, et hageja ei tugine ühelegi pädevate asutuste tehtud erandile, et saavutada nende osaluste vabastamine pärast tema suhtes piiravate meetmete võtmist.

155 Sellest järeldub, et kuna puuduvad tõendid selle kohta, et hageja osaluse väidetav võõrandamine CTF Holdingsis on kooskõlas piiravaid meetmeid käsitlevate liidu õigusnormidega, ning puuduvad tõendid tegeliku võõrandamise kohta ilma äramuutvate lepingutingimusteta, ei teinud nõukogu hindamisviga, kui leidis, et 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmise ajal oli hageja selle äriühingu aktsionär.

156 Teiseks väidab hageja oma osaluste väidetava võõrandamise kohta ABH Holdingsis, et see toimus päeval, mis eelnes tema nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmisele, st 14. märtsil 2022.

157 On tõsi, et toimiku WK 10524/2023 REV 1 tõenditest nr 9, 19 ja 20, mis on ajakirjandusartiklid ABH Holdingsile kuuluvate Vene varade ülekandmise kohta Venemaale, millega on seotud hageja, nähtub, et viimane andis oma osaluse selles äriühingus üle [*konfidentsiaalne]* 2022. aasta märtsis. Need artiklid ei sisalda siiski ühtegi viidet täpsele kuupäevale, mil hageja aktsiate omandiõigus [*konfidentsiaalne*] tegelikult üle anti, ja eelkõige, kas üleandmine viidi lõpule enne hageja suhtes piiravate meetmete võtmist.

158 Samuti, mis puudutab Ukraina keskpangalt pärit tõendeid, siis on tõsi, et toimiku WK 17621/2022 INIT tõendist nr 1 ja toimiku WK 10555/2023 INIT tõendist nr 2, st selle institutsiooni pressiteadetest, mis avaldati vastavalt 28. oktoobril 2022 ja 20. juulil 2023, nähtub, et [*konfidentsiaalne*][2] omas 40,9614% suurust olulist osalust Sense Bankis (endine Alfa Bank Ukraina, mis kuulus ABH Holdingsile) pärast hagejale ja ühele teisele aktsionärile kuuluva osaluse väidetavat üleandmist viimati nimetatud äriühingus. Samas rõhutavad need kõnealuse keskpanga pressiteated samuti seda, et need osalused omandati ilma tema eelneva loata. Lisaks nähtub Ukraina keskpanga 5. juuni 2023. aasta kirjast komisjonile (toimiku WK 10555/2023 INIT tõend nr 1), et Ukraina õiguse kohaselt tuleb kokkulepet, mis võimaldab [*konfidentsiaalne]* omandada Sense Bankis olulise osaluse, lugeda tühiseks.

159 Ukraina keskpanga 15. aprilli 2022. aasta otsuse – mis on lisatud repliigile (repliigi lisa C.3) – kohta tuleb märkida, et selle otsuse resolutsiooni punktis 1 tuvastab see institutsioon [*konfidentsiaalne*]-poolse märkimisväärse osaluse Sense Bankis, mis on omandatud, rikkudes Ukraina õigust, mis põhimõtteliselt kohustab iga isikut, kes kavatseb omandada olulise osaluse Ukraina finantsasutuses, sellest eelnevalt teavitama kõnealust keskpanka ja ootama ära viimase eelneva loa. Lisaks ei ole selle otsuse resolutsioonis ega põhjendustes sõnaselgelt märgitud, et [*konfidentsiaalne*] omandas 14. märtsil 2022 hageja osaluse ABH Holdingsis. Seega, mis puudutab viimati nimetatud äriühingu Ukrainas asuvaid varasid, siis tuvastas see keskpank üksnes, et üleandmine toimus Ukraina pangandusõigust rikkudes.

160 Sellest järeldub, et Ukraina keskpanga 15. aprilli 2022. aasta otsus ei tõenda, et hageja osalus ABH Holdingsis anti üle [*konfidentsiaalne*] enne 15. märtsi 2022.

161 Tuleb märkida, et ka muud hageja esitatud tõendid ei tõenda, et tema osalus ABH Holdingsis läks tegelikult üle [*konfidentsiaalne*] enne 15. märtsi 2022.

162 ABH Holdingsi audiitorite koostatud tõendi (hagiavalduse tõend A.30) ja selle äriühingu advokaatide koostatud tõendi (hagiavalduse lisa A.25) kohta tuleb märkida, et ühestki neist tõenditest ei järeldu ühemõtteliselt, et hageja osalus selles äriühingus läks enne seda kuupäeva tegelikult üle. Esiteks on esimeses nendest kinnitustest märgitud, et „hageja müüs 2022. aasta märtsis kõik oma aktsiad ega olnud enam [kõnealuse äriühingu] aktsionär“, ilma et oleks

[2] Konfidentsiaalsed andmed kustutatud.

sõnaselgelt märgitud aktsiate tegeliku üleandmise täpne kuupäev. Teiseks on teises tõendis piirdutud aktsionäride hääletamisvabaduse tõdemisega. On tõsi, et nimetatud tõendis on loetletud dokumendid, mille hulgas on muu hulgas kokkuleppedokumendid, mis puudutavad hageja huvide müüki selles äriühingus [*konfidentsiaalne*] 14. märtsil 2022, kõnealuse äriühingu põhikiri, aktsionäride kokkulepe, teave sellise äriühingu ja loetellu kantud isikute vaheliste lepinguliste suhete kohta või 25. aprillil 2022 sama äriühingu ja [*konfidentsiaalne*] vahel sõlmitud leping. Kuna aga ei ole esitatud neid dokumente, mis ei ole kinnitusele lisatud, ei ole võimalik kindlaks teha, kas nende osaluste omandiõiguse üleminek toimus enne 15. märtsi 2022.

163 Mis puudutab ABH Holdingsi juhataja 6. aprilli 2022. aasta kinnitust (hagiavalduse lisa A.30), mille kohaselt ei olnud hagejal enam omandiõigusega seotud huve alates sellest, kui väidetavalt 14. märtsil 2022 müüdi tema osalused selles äriühingus kolmandale isikule, siis tuleb vastavalt eespool punktis 95 meenutatud kohtupraktikale märkida, et selle kinnituse tõenduslikku väärtust, mille on andnud selle äriühingu juhataja, mille aktsionär hageja oli, tuleb pidada suhteliseks (15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:T:2023:716, punkt 153). Seega, kuna selle väite kinnituseks puuduvad muud tõendid, ei tõenda see kinnitus üksi, et nende osaluste omandiõiguse üleminek toimus alates 14. märtsist 2022.

164 Luxembourg Business Registeri koostatud ABH Holdingsi tegelike kasusaajate registri väljavõtte – dokumendi, millel ei ole registripidaja allkirja, usaldusväärsusest hoolimata – puhul tuleb märkida, et viimase muudatuse kuupäevana, st üks nädal pärast hageja rahaliste vahendite külmutamise meetmete jõustumist, on märgitud kuupäev 22. märts 2022. Käesoleva kohtuasja asjaoludel, mida iseloomustab osaluse märkimisväärne ülekandmine, mis väidetavalt toimus nende meetmete jõustumisele eelnenud päeval (vt eespool punkt 135), ei ole see väljavõte piisav tõendamaks, et hageja oli oma osaluse selles äriühingus tegelikult üle andnud enne, kui tema rahalised vahendid külmutati. Nimelt, samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktis 151, ei saa see väljavõte tõendada, et nende osaluste omandiõiguse üleminek toimus enne 15. märtsi 2022.

165 Lisaks tuleb märkida, et arvestades väidetava võõrandamise kuupäeva ja hageja nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmise kuupäeva ajalist lähedust, ei piisa ainuüksi 15. märtsist 2022 varasema müügilepingu esitamisest, et tõendada hageja osaluse tegelikku üleminekut ABH Holdingsis enne rahaliste vahendite külmutamise meetmete jõustumist. Esiteks tuleb selleks, et omandi üleminek oleks kooskõlas liidu õigusega, tõendada, et üleminek viidi lõpule enne nende meetmete jõustumist vastavalt riigisisestele õigusnormidele ja kohaldatavatele põhikirjalistele sätetele. Teiseks, kuna hageja tunnistas kohtuistungil, et ta ei ole ikka veel saanud nende osaluste võõrandamise eest tasu, peab ta samuti tõendama, et võõrandamislepingu sätetega ei kaasnenud müügihinna tasumata jätmise või tasumise edasilükkamise korral äramuutvat tingimust.

166 Seega, arvestades eespool punktides 157–165 esitatud kaalutlusi, ei teinud nõukogu hindamisviga, kui ta leidis, et 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmise ajal oli hageja ABH Holdingsi aktsionär.

167 Seega, kuna nõukogu leidis õigesti, et hageja on CTF Holdingsi aktsionär (vt eespool punkt 155) ja ABH Holdingsi aktsionär (vt eespool punkt 166), ei saa talle ette heita, et ta tegi hindamisvea, kui kvalifitseeris hageja 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmise ajal konsortsiumi Alfa Group üheks peamiseks aktsionäriks.

168 Vaidlust ei ole aga selles, et Alfa Bank Venemaa on Venemaa üks suurimaid kommerts- ja erapankasid, et AlfaStrakhovanie on Venemaal üks suurimaid kindlustusettevõtjaid ja et X5 Retail Group on Venemaa jaemüügisektoris üks olulisemaid äriühinguid. Mis puudutab A1 (endine Alfa-Eco), siis näib, et tegemist on Venemaal asuva investeerimisühinguga.

169 Järelikult, võttes arvesse Alfa Groupi konsortsiumi äriühingute tegevuse tähtsust Venemaal, võis nõukogu hindamisviga tegemata asuda seisukohale, et hageja on Venemaal tegutsev juhtiv ettevõtja muudetud kriteeriumi g esimese osa tähenduses.

170 Hageja muud argumendid ei saa seada seda järeldust kahtluse alla.

171 Esiteks ei saa nõustuda hageja argumendiga, et juhtimisülesande täitmine on vajalik tingimus selleks, et seda saaks pidada „juhtivaks“ muudetud kriteeriumi g esimese osa tähenduses. Nimelt, kuna ainuüksi asjaolu, et isikul on märkimisväärne osalus ühes või mitmes olulises äriühingus, võib olla piisav, et kvalifitseerida isik juhtivaks ettevõtjaks, ei ole juhtimisülesande täitmine vajalik tingimus füüsilise isiku kvalifitseerimiseks „juhtivaks“ ettevõtjaks (vt selle kohta 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:C:2023:716, punkt 151). Järelikult ei ole tähtsust asjaolul, et mitu aastat enne esialgsete aktide vastuvõtmist ei täitnud hageja enam juhtimisülesannet konsortsiumiga Alfa Group seotud üksustes.

172 Teiseks tuleb tagasi lükata ka hageja argumendid, mille kohaselt ta ei tegutsenud Venemaal, kuna käibemaksualasest kohtupraktikast tuleneb, et pelgalt aktsiate omamisest, olgu see siis tegelik või oletatav, ei piisa iseenesest, et tegemist oleks „majandustegevusega“. Piisab, kui meenutada, et mõiste „majandustegevus“ käibemaksu valdkonnas kuulub teistsugusesse õiguslikku konteksti kui see, kuhu kuulub muudetud kriteerium g, mille esimene osa puudutab „Venemaal tegutsevaid“ juhtivaid ettevõtjaid (vt selle kohta 11. septembri 2024. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-286/23, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:606, punkt 92).

173 Kolmandaks tuleb tagasi lükata hageja argumendid selle kohta, et tema suhtes ei ole kohaldatav juhtivate ettevõtjate ja Venemaa valitsuse vastastikuse sõltuvuse eeldus, kuna ta ei kuulunud V. Putini lähedaste ettevõtjate kategooriasse ja ükski tema ettevõtjatest ei olnud saanud sooduskohtlemist avaliku võimu poolt. Sellega seoses tuleb kõigepealt rõhutada, et muudetud kriteeriumi g esimese osa eesmärk oli üksnes kehtestada objektiivne, sõltumatu ja piisav kriteerium, mis võimaldab põhjendada teatavate isikute nimede kandmist vaidlusalustesse loeteludesse, mis nõuavad, et nõukogu esitaks tõendid kahe kumulatiivse asjaolu kohta, nimelt esiteks, et asjaomane isik on juhtiv ettevõtja, ja teiseks, et see isik tegutseb Venemaal. Järelikult ei saa hageja väita, et selle osaga kehtestati eeldus (vt selle kohta analoogia alusel 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Haswani *vs.* nõukogu, C-241/19 P, EU:C:2020:545, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika). Järgmiseks, nagu on märgitud eespool punktis 124, ei ole selleks, et põhjendada loetellu kandmist selle osa alusel, vaja tõendada seost hageja ja Venemaa režiimi vahel ega tõendada selle režiimi toetamist ega sellest saadavat kasu. Seega ei ole sama osa kohaldamisel tähtsust küsimusel, kas hageja on V. Putini lähedane KGB või Peterburi võrgustikuga, kas ta tegutseb riigi kontrolli all olevates sektorites või kas ta on saanud riigihankelepinguid, maksusoodustusi või erikohtlemist. Sama kehtib ka asjaolu kohta, et ühelgi tema äriühingu juhatuses ei olnud Venemaa valitsuse ministrit ega isiklikku usaldusisikut.

174 Neljandaks, osas, milles hageja soovib väita, et nõukogu tegi hindamisvea, kuna konsortsium Alfa Group ei ole juriidiline isik, mistõttu ei ole võimalik olla konsortsiumi aktsionär, ei saa nende argumentidega nõustuda. Nimelt võib selle konsortsiumi aktsionäri staatus puudutada kõiki sellesse konsortsiumi kuuluvaid ettevõtjaid (vt selle kohta 11. septembri 2024. aasta kohtuotsus

OT *vs.* nõukogu, T-286/23, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:606, punkt 116). Lisaks, nagu nähtub toimiku WK 10524/2023 REV 1 tõendist nr 2, st AlfaStrakhovanie veebisaidilt, esitleb see äriühing end kui „finants- ja tööstuskonsortsium Alfa Group“.

175 Eeltoodust tuleneb, et hageja ei ole tõendanud, et nõukogu tegi hindamisvea, kui ta jättis 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmisega tema nime vaidlusalustesse loeteludesse muudetud kriteeriumi g esimese osa alusel.

176 Teisena tuleb veel märkida, et erinevalt otsuse 2014/145 esialgse redaktsiooni artikli 2 lõike 1 punktist g, mis tuleneb otsusest 2022/329, ja muudetud kriteeriumi g esimesest osast, milles on konkreetselt nimetatud „juhtivaid ettevõtjaid“, laiendab muudetud kriteeriumi g kolmas osa piiravate meetmete isikulist kohaldamisala, nõudmata enam, et ettevõtjad oleksid „juhtivad“.

177 On oluline rõhutada, et arvestades nõukogu taotletavaid eesmärke, mida on meenutatud otsuse 2023/1094 põhjenduses 4 ja milleks on avaldada Venemaa ametivõimudele maksimaalset survet, et nad lõpetaksid Ukrainat destabiliseeriva tegevuse ja poliitika, hõlmab mõiste „ettevõtjad“ üksnes füüsilisi isikuid, kes tegelevad kvalitatiivselt või kvantitatiivselt märkimisväärse majandustegevusega majandussektorites, mis on Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks oluline tuluallikas, ning kelle nime kandmine kõnealusesse loetellu võib seega suurendada Venemaa Föderatsiooni sellise tegevuse kulusid, mille eesmärk on kahjustada Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust, ja tulenevalt sellest suurendada survet Venemaa Föderatsioonile, kes on vastutav sissetungi eest Ukrainasse (vt selle kohta 29. jaanuari 2025. aasta kohtuotsus Vinokurov *vs.* nõukogu, T-1106/23, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2025:106, punkt 48).

178 Lisaks, mis puudutab majandussektoreid, mis on Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks oluline tuluallikas, siis muudetud kriteeriumi g kolmanda osa sõnastusest nähtub ühemõtteliselt, et Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks peab oluliseks tuluallikaks olema majandussektor, mitte füüsiline või juriidiline isik, kelle nimi on kantud vaidlusalustesse loeteludesse. On tõsi, et muudetud otsuses 2014/145 ei ole mõistet „oluline tuluallikas“ määratletud. Samas tähendab omadussõna „oluline“ kasutamine – mis puudutab nimirühma „tuluallikas“ – siiski seda, et see tuluallikas peab olema märkimisväärne ja seega mittetähtsusetu (vt selle kohta 29. jaanuari 2025. aasta kohtuotsus Vinokurov *vs.* nõukogu, T-1106/23, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2025:106, punkt 49).

179 Käesoleval juhul möönab hageja, et 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmise ajal oli ta veel Rosvodokanali aktsionär. Tuleb märkida, et Alfa Groupi konsortsiumi esitlusdokumendis (kostja vastuse lisa B.2) on seda äriühingut kirjeldatud kui ühte suurimat Venemaa eraettevõtjat veevarustuse ja kanalisatsiooni valdkonnas, kes pakub teenuseid ligikaudu 5 miljonile kliendile, tegutsedes seitsmes Venemaa linnas ja andes tööd ligikaudu 10 000 inimesele. Lisaks, nagu nähtub tõendite toimiku WK 10524/2023 REV 1 tõendist nr 2, on see äriühing nimetatud konsortsiumi kuuluvana.

180 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et ainuüksi asjaolu tõttu, et hageja on Rosvodokanali aktsionär, tegeleb ta kvalitatiivselt või kvantitatiivselt märkimisväärse majandustegevusega, mistõttu ta on ettevõtja muudetud kriteeriumi g kolmanda osa tähenduses.

181 Kohtupraktika kohaselt on aga veevarustus- ja kanalisatsioonisektor Venemaa valitsuse jaoks oluline tuluallikas, kuna see sai 2022. aastal maksutulu rohkem kui 94 miljardi Venemaa rubla (ligikaudu 967 miljonit eurot) ulatuses (vt selle kohta 11. septembri 2024. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-286/23, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:606, punktid 126 ja 127).

182 Nõustuda ei saa hageja kohtuistungil esitatud argumendiga, et Rosvodokanali tasutud maksud moodustavad vaid väga väikese osa maksude kogusummast, mida see sektor on tasunud. Nimelt, nagu on meenutatud eespool punktis 178, on oluline sektori tulu, mitte asjaomase isiku või üksuse tasutud maksud.

183 Sellest järeldub, et ainuüksi asjaolust, et hageja oli 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmise ajal Rosvodokanali aktsionär, piisas selleks, et tema isiklik olukord kuuluks muudetud kriteeriumi g kolmanda osa alla.

184 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades ei teinud nõukogu hindamisviga, kui ta leidis 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmise kuupäeval, et hageja on Venemaal tegutsev juhtiv ettevõtja muudetud kriteeriumi g esimese osa tähenduses ning ettevõtja, kes tegutseb sektoris, mis on Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks oluline tuluallikas muudetud kriteeriumi g kolmanda osa tähenduses.

185 Piiravad meetmed kehtestanud otsuse seaduslikkuse kontrolli käsitlevast kohtupraktikast tuleneb ja arvestades kõnealuste meetmete ennetavat olemust, et kui liidu kohus leiab, et vähemalt üks märgitud põhjendustest on piisavalt täpne ja konkreetne, on tõendatud ja kujutab juba iseenesest piisavat alust sellele otsusele, siis asjaolu, et teised põhjendused seda ei ole, ei saa õigustada nimetatud otsuse tühistamist (28. novembri 2013. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punkt 72, ja 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:T:2023:716, punkt 186).

186 Seega, ilma et oleks vaja analüüsida hageja muid argumente, millega ta soovib vaidlustada tema nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmise kriteeriumi d alusel, tuleb tagasi lükata esimene väide, et nõukogu tegi hindamisvea, kui ta otsustas 2023. aasta septembri aktide vastuvõtmisega jätta hageja nime vaidlusalustesse loeteludesse.

c) 2024. aasta märtsi aktid

187 Hageja väidab, et alates 2022. aasta märtsist ei ole ta enam konsortsiumi Alfa Group aktsionär. Ta väidab, et ta võõrandas oma osaluse Alfa Bank Venemaas, AlfaStrakhovania Venemaas ja CTF Holdingsis.

188 Arvestades 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsust Aven *vs.* nõukogu (T-301/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:214) ja 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsust Fridman *vs.* nõukogu (T-304/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:215), leiab hageja, et tema nime jätmine vaidlusalustesse loeteludesse kujutab endast tema isikliku olukorra ja nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjade hagejate olukorra põhjendamatut erinevat kohtlemist.

189 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu.

190 Mis puudutab üldist konteksti, mis õigustas kõnealuste piiravate meetmete võtmist nõukogu poolt (vt eespool punkt 88), siis tuleb tõdeda, et 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmise kuupäeval oli olukord Ukrainas endiselt tõsine. Samuti on kõnealused meetmed endiselt põhjendatud taotletava

eesmärgiga, milleks on avaldada Venemaa ametivõimudele maksimaalset survet, et nad lõpetaksid Ukrainat destabiliseeriva tegevuse ja poliitika ning sõjalise agressiooni selles riigis, ning suurendada Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava tegevuse maksumust Venemaa Föderatsiooni jaoks.

191 Mis puudutab hageja isiklikku olukorda, siis 2024. aasta märtsi aktide loetellu kandmise põhjendustes ei kvalifitseerita teda enam „konsortsiumi Alfa Group üheks suurimaks aktsionäriks“, vaid „üheks konsortsiumi Alfa Group suuraktsionäriks“. Seega tuleb asuda seisukohale, et sisuliselt on tegemist samade põhjendustega, mis on esitatud 2023. aasta septembri aktides.

192 Sellega seoses tuleb tõdeda, et 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmiseni viinud läbivaatamismenetluses ei tuginenud hageja ühelegi uuele asjaolule tõendamaks, et ta ei ole enam konsortsiumi Alfa Group suuraktsionär.

193 Selleks et tõendada, et ta ei olnud enam ABH Holdingsi kaudu konsortsiumi Alfa Group suuraktsionär, esitas hageja muutmisavalduses väljavõtte selle äriühingu tegelike kasusaajate registrist, mille oli koostanud Luxembourg Business Register (repliigi lisa E.5) ja millel on erinevalt hagiavalduse lisas A.28 sisalduvast väljavõttest registripidaja allkiri.

194 Esiteks, mis puudutab muudetud kriteeriumi g esimese osa kohaldamist hageja suhtes, siis tuleb märkida, et hageja ei ole esitanud ühtegi uut asjaolu tõendamaks, et tema osalused CTF Holdingsis läksid tegelikult üle enne tema suhtes võetud piiravate meetmete jõustumise kuupäeva. Järelikult tuleb samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktides 142–155, tõdeda, et nõukogu ei teinud hindamisviga, kui ta leidis, et hageja oli 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmise ajal selle äriühingu aktsionär.

195 Mis puudutab tema osaluste väidetavat võõrandamist ABH Holdingsile, siis kuna tegelike kasusaajate registri väljavõttes, mis sisaldab registripidaja allkirja, ei ole märgitud täpset kuupäeva, mil need osalused omandajale üle anti, tuleb samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktides 164 ja 165, asuda seisukohale, et sellest väljavõttest ei piisa tõendamaks, et nende osaluste omandiõigus anti tegelikult üle enne 15. märtsi 2022. Samamoodi, kuna omandaja ei täitnud oma maksekohustust, tuleb samuti tõendada, et võõrandamist reguleerivate lepingusätetega ei kaasnenud hinna tasumata jätmise korral äramuutvat tingimust. Järelikult tuleb samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktides 157–166, tõdeda, et nõukogu ei teinud hindamisviga, kui ta leidis, et hageja oli 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmise ajal selle äriühingu aktsionär.

196 Sellest järeldub, et nõukogu võis asuda seisukohale, et hageja oli 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmise ajal üks konsortsiumi Alfa Group suuraktsionäre, mistõttu tema nime jätmine vaidlusalustesse loeteludesse muudetud kriteeriumi g esimese osa alusel oli põhjendatud.

197 Igal juhul, kuna hageja tunnistas kohtuistungil, et ta oli 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmise ajal veel Rosvodokanali aktsionär samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktides 179–183, siis ainuüksi seetõttu, et ta on selle äriühingu aktsionär, on tema nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmine põhjendatud muudetud kriteeriumi g kolmanda osa alusel.

198 Lisaks ei saa hageja väita, et tema nime jätmine vaidlusalustesse loeteludesse kujutab endast põhjendamatut erinevat kohtlemist M. Fridmani ja P. Aveni olukorraga seetõttu, et neid puudutavad aktid tühistati 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsusega Aven *vs.* nõukogu (T-301/22, ei

avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:214) ja 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsusega Fridman *vs.* nõukogu (T-304/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:215). Nimelt, nagu nähtub 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsuse Aven *vs.* nõukogu (T-301/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:214) ja 10. aprilli 2024. aasta kohtuotsuse Fridman *vs.* nõukogu (T-304/22, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2024:215) põhjendustest, ei põhinenud vastavate hagejate nimede kandmine loeteludesse, mida käsitleti kohtuasjades, milles need kohtuotsused tehti, algsel kriteeriumil g ega ka muudetud kriteeriumil g.

199 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ei teinud nõukogu hindamisviga, kui ta leidis 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmise kuupäeval, et hageja on Venemaal tegutsev juhtiv ettevõtja muudetud kriteeriumi g esimese osa tähenduses ning ettevõtja, kes tegutseb sektoris, mis on Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks oluline tuluallikas muudetud kriteeriumi g kolmanda osa tähenduses.

200 Piiravad meetmed kehtestanud otsuse seaduslikkuse kontrolli käsitlevast kohtupraktikast tuleneb ja arvestades kõnealuste meetmete ennetavat olemust, et kui liidu kohus leiab, et vähemalt üks märgitud põhjendustest on piisavalt täpne ja konkreetne, on tõendatud ja kujutab juba iseenesest piisavat alust sellele otsusele, siis asjaolu, et teised põhjendused seda ei ole, ei saa õigustada nimetatud otsuse tühistamist (vt 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punkt 72, ja 15. novembri 2023. aasta kohtuotsus OT *vs.* nõukogu, T-193/22, EU:T:2023:716, punkt 186).

201 Seega, ilma et oleks vaja analüüsida hageja muid argumente, millega ta soovib vaidlustada tema nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmise kriteeriumi d alusel, tuleb esimene väide, et 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmisel on tehtud hindamisviga, tagasi lükata.

202 Järelikult tuleb esimene väide, et on tehtud hindamisviga, tervikuna tagasi lükata.

3. Teine väide, et rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet

203 Hageja leiab, et tema suhtes võetud piiravad meetmed rikuvad ELL artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtet. Ta leiab, et kuna Alfa Banki nimi kanti vaidlusalustesse loeteludesse eespool punktis 12 nimetatud 13. märtsi 2023. aasta aktidega, oleks taotletavate eesmärkide saavutamiseks sobimatu jätta tema suhtes piiravad meetmed kehtima. Ta leiab, et kuna ta ei ole kunagi juhtinud nimetatud äriühingut, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, ta ei ela Venemaal ega ole selles riigis maksukohustuslane, ei saa tema nime vaidlusalustesse loeteludesse jätmisega saavutada taotletavaid eesmärke, milleks on avaldada survet Venemaa otsustusõiguslikele isikutele. Ta leiab samuti, et kuna ta ei ole enam äriühingute aktsionär ega täida üheski äriühingus haldamis- või juhtimisülesandeid, ei saa ta neid mõjutada.

204 Lisaks väidab hageja, et erandid, mille alusel on võimalik taotleda teatavate rahaliste vahendite vabastamist, et rahuldada põhivajadusi, ei ole tõhusad, võttes arvesse takistusi, millega ta kokku puutub nende rakendamisel liikmesriigi ametiasutuste poolt ja rahaliste vahendite kättesaadavaks tegemisel finantsasutuste poolt.

205 Lisaks leiab hageja, et arvestades komisjoni kava võtta vastu eeskirjad, mis võimaldavad külmutatud vara konfiskeerida ja arestida, ei saa piiravaid meetmeid enam pidada ajutisteks, ennetavateks ja preventiivseteks.

206 Hageja heidab nõukogule ette ka seda, et viimane ei viinud läbi piiravate meetmete mõjuhindamist, et teha kindlaks, kas need aitasid tegelikult kaasa seatud eesmärkide saavutamisele. Ta leiab, et piiravate meetmete eesmärke ei ole käesoleval juhul saavutatud, kuna sõda on kaotatud.

207 Nõukogu vaidleb hageja argumentidele vastu.

208 Tuleb meenutada, et liidu õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv proportsionaalsuse põhimõte, mida on korratud ELL artikli 5 lõikes 4, nõuab, et liidu õigusnormidega rakendatavad meetmed oleksid vastava õigusaktiga taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sobivad ega läheks kaugemale sellest, mis on nende eesmärkide saavutamiseks vajalik (15. novembri 2012. aasta kohtuotsus Al-Aqsa *vs.* nõukogu ja Madalmaad *vs.* Al-Aqsa, C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:711, punkt 122, ning 1. juuni 2022. aasta kohtuotsus Prigozhin *vs.* nõukogu, T-723/20, ei avaldata, EU:T:2022:317, punkt 133).

209 Kohtupraktikas on seoses proportsionaalsuse põhimõtte järgimise kohtuliku kontrolliga täpsustatud, et liidu seadusandjal on ulatuslik kaalutlusõigus valdkondades, mis eeldavad viimaselt poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid valikuid ning milles ta peab andma keerulisi hinnanguid. Järelikult võib selles valdkonnas rakendatud meedet pidada ebaseaduslikuks ainult siis, kui see on pädeva institutsiooni taotletava eesmärgi saavutamiseks ilmselgelt sobimatu (vt 30. novembri 2016. aasta kohtuotsus Rotenberg *vs.* nõukogu, T-720/14, EU:T:2016:689, punkt 179 ja seal viidatud kohtupraktika).

210 Käesolevas asjas tuleb märkida, et kõnealused piiravad meetmed vastavad liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvale eesmärgile, mis võib õigustada isegi märkimisväärseid negatiivseid tagajärgi teatud ettevõtjatele (vt selle kohta analoogia alusel 28. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punkt 150). Nimelt on nende meetmete eesmärk avaldada survet Venemaa ametivõimudele, et nad lõpetaks oma tegevuse ja poliitika, mis destabiliseerib Ukrainat. Eelkõige, võttes piiravaid meetmeid Venemaal tegutsevate juhtivate ettevõtjate ja nende ettevõtjate suhtes, kes tegutsevad sektorites, mis on Venemaa Föderatsiooni valitsuse jaoks oluline tuluallikas, soovib nõukogu esiteks kasutada ära nende isikute võimalikku mõju Venemaa režiimile, sundides neid survestama seda valitsust muutma oma poliitikat, ning teiseks suurendada Venemaa Föderatsiooni kulusid Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava tegevuse eest. Seega nähtub, et liit püüab vähendada Venemaa riigi sissetulekut ja avaldada survet Venemaa valitsusele selleks, et vähendada tema võimet rahastada tegevust, mis kahjustab Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust, ning lõpetada see eesmärgiga säilitada Euroopa ja ülemaailmne stabiilsus. Tegemist on aga eesmärgiga, mis kuulub selliste ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames taotletavate eesmärkide hulka – ja millele on viidatud ELL artikli 21 lõike 2 punktis c – nagu rahu säilitamine, konfliktide ennetamine ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine.

211 Seega tuleb asuda seisukohale, et hageja suhtes võetud piiravad meetmed ei ole taotletavate eesmärkide saavutamiseks ilmselgelt sobimatud. Seda järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et Alfa Banki nimi kanti vaidlusalustesse loeteludesse. Kuna hageja kuulub muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa kohaldamisalasse, siis ainuüksi asjaolu, et üksusele, millega ta on seotud, kohaldatakse samuti piiravaid meetmeid, ei muuda tema vastu suunatud meetmeid ilmselgelt sobimatuks taotletavate eesmärkide saavutamiseks, kuna tema isiklikke rahalisi vahendeid ei saa segi ajada äriühingu rahaliste vahenditega. Lisaks tuleb märkida, et konsortsium Alfa Group ei piirdu selle äriühinguga, vaid hõlmab ka AlfaStrakhovaniet, X5 Retail Groupi, A1 ja Rosvodokanali.

212 Mis puudutab kõnealuste piiravate meetmete vajalikkust, siis tuleb tõdeda, et alternatiivsed ja vähem piiravad meetmed, nagu eelneva loa kord või kohustus ülekantud rahaliste vahendite kasutamist tagantjärele põhjendada, ei võimalda sama tõhusalt saavutada taotletavaid eesmärke, mida on meenutatud eespool punktis 210 (vt selle kohta 30. novembri 2016. aasta kohtuotsus Rotenberg *vs.* nõukogu, T-720/14, EU:T:2016:689, punkt 182 ja seal viidatud kohtupraktika).

213 Selles osas, milles hageja väidab, et Alfa Banki nime kandmine vaidlusalustesse loeteludesse võib kujutada endast vähem piiravat alternatiivset meedet, millega saab taotletavaid eesmärke sama tõhusalt saavutada, tuleb need argumendid tagasi lükata. Nimelt erineb hageja vara nimetatud äriühingu varast ega piirdu üksnes selle finantsasutuse varaga.

214 Lisaks tuleb meenutada, et piiravad meetmed kujutavad endast ajutisi ja tagasipööratavaid piiranguid ning ette on nähtud erandite tegemise võimalused.

215 Hageja ei saa seda järeldust kahtluse alla seada väitega, et tal on raskusi muudetud otsuse 2014/145 artikli 2 lõigetes 3 ja 4 ning määruse nr 269/2014 artikli 4 lõikes 1, artikli 5 lõikes 1 ja artikli 6 lõikes 1 ette nähtud erandite rakendamisega. Sellega seoses tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on üksnes liikmesriigi pädevate kohtute ülesanne kontrollida liidu aktide riigisiseste rakendusmeetmete kehtivust (vt selle kohta 11. juuli 1996. aasta kohtuotsus Branco *vs.* komisjon, T-271/94, EU:T:1996:103, punkt 53, ja 14. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Ben Ali *vs.* nõukogu, T-200/14, ei avaldata, EU:T:2016:216, punkt 268). Seega juhul, kui liikmesriigi kohtutel tekib raskusi eespool nimetatud erandite tõlgendamisel, on neil võimalus esitada Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 alusel eelotsusetaotlus. Samuti ei ole Üldkohus ELTL artikli 263 alusel pädev lahendama hageja ja selliste finantsasutuste vahelisi vaidlusi, mis ei anna tema käsutusse rahalisi vahendeid, kuigi liikmesriigi pädev asutus on selleks loa andnud.

216 Piiravate meetmete ajutist ja tagasipööratavust ei sea kahtluse alla ka komisjoni kava külmutatud vara konfiskeerimiseks. Nimelt, nagu märgib nõukogu, ei näe 2023. aasta septembri ja 2024. aasta märtsi aktide vastuvõtmise ajal kehtinud õigusnormid ette võimalust konfiskeerida nende isikute rahalisi vahendeid, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, kui ei ole rikutud muudetud määruse nr 269/2014 sätteid. Sellega seoses tuleb tõdeda, et nimetatud määruse artikli 15 lõige 1 näeb ette „asjakohased meetmed“ selle määruse rikkumisest saadud tulu konfiskeerimiseks. Sellest tuleneb, et nõukogu on jätnud riigisisestele ametiasutustele kaalutlusruumi osas, mis puudutab konfiskeerimise määratlust, laadi ja ulatust (vt selle kohta 11. septembri 2024. aasta kohtuotsus Timchenko ja Timchenko *vs.* nõukogu, T-644/22, edasi kaevatud, EU:T:2024:621, punkt 104). Lisaks tuleb tõdeda, et hageja ei väida, et tema suhtes võetud piiravad meetmed oleksid tähendanud tema rahaliste vahendite konfiskeerimist. Järelikult ei ole hagejal alust väita, et need meetmed ei ole ajutised ega tagasipööratavad.

217 Sellest tuleneb, et käesolevas asjas ei ole hagejale põhjustatud ebamugavused ilmselgelt ebaproportsionaalsed võrreldes vaidlustatud aktidega taotletavate eesmärkide olulisusega.

218 Lõpuks ei ole hagejal alust väita, et nõukogu ei viinud läbi piiravate meetmete mõjuhinnangut ning et vaidlustatud aktide vastuvõtmise hetkel ei olnud tema suhtes piiravate meetmete kehtima jätmine enam põhjendatud, kuna sõda on kaotatud. Nimelt, nagu nähtub otsuse 2023/1767 põhjendusest 3 ja otsuse 2024/847 põhjendusest 4, jätkus sel hetkel Venemaa Föderatsiooni agressioonisõda Ukraina vastu, mis õigustas piiravate meetmete pikendamist kuue kuu võrra. Lisaks, vastupidi sellele, mida väidab hageja, vaadati tema isiklik olukord korrapäraselt läbi, mis

andis nõukogule aluse jätta tema suhtes piiravad meetmed kehtima. Nagu nähtub esimese väite analüüsist, on nõukogu nõuetekohaselt tuvastanud, et hageja kuulub muudetud kriteeriumi g esimeses ja kolmandas osas nimetatud isikute kategooriasse.

219 Eeltoodud kaalutluste põhjal tuleb teine väide, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, tagasi lükata.

220 Seetõttu tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta.

V. Kohtukulud

221 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud kohtukulud hüvitama, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb jätta tema kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja nõukogu kohtukulud vastavalt nõukogu nõudele.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja OT-lt.

Mastroianni Brkan Gâlea

Tóth Kalėda

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 23. juulil 2025 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust . . . 2

II. Hagi esitamisele järgnenud faktilised asjaolud . . . 5

III. Poolte nõuded . . . 6

IV. Õiguslik analüüs . . . 7

A. Üldkohtu pädevus lahendada hageja teine nõue . . . 7

B. Sisulised küsimused . . . 7

1. Kolmas väide, et on rikutud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele . . . 8

a) 2023. aasta septembri aktid . . . 8

b) 2024. aasta märtsi aktid . . . 12

2. Esimene väide, et tehtud on hindamisviga . . . 13

a) Sissejuhatavad kaalutlused . . . 13

b) 2023. aasta septembri aktid . . . 15

1) Tõendite usaldusväärsus . . . 15

2) Muudetud kriteeriumi g esimese ja kolmanda osa kohaldamine hageja suhtes . . . 17

c) 2024. aasta märtsi aktid . . . 28

3. Teine väide, et rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet . . . 30

V. Kohtukulud . . . 33